ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ศุภรินทร์ วงชารี
ประวิทย์ หวานขม
กรรณิกา พิเคราะห์ฤกษ์

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
2555
ลิขสิทธิ์ของสถาบันการพลศึกษา

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
ผู้วิจัย ศุภรินทร์ วงชารี ประวิทย์ หวานขม และกรรณิกา พิเคราะห์ฤกษ์
สถาบัน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม **ปีที่พิมพ์** 2555
ทุนการวิจัย โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการวิจัย จากสถาบันการพลศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และเพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 850 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา แบบวัดการมุ่งอนาคต แบบวัดความรับผิดชอบ แบบวัดความสัมพันธ์ทางสังคม และแบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

ผลการสำรวจพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแรงจูงใจในการศึกษา พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 = 0 df = 0 p = 0 CFI = 1.000 TLI = 1.000 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0) ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.514-0.930 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่อำนาจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

2. โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 = 188.144 df = 126 p = 0.0003 CFI = 0.992 TLI= 0.991 RMSEA = 0.024 SRMR = 0.050 และค่า χ^2/df = 1.49) ตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ การมุ่งอนาคต และบรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรับผิดชอบไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา ตัวแปรการมุ่งอนาคต บรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม ร่วมกันทำนายแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาได้ ร้อยละ 72.00

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ และอาจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา อาจารย์ปรีชา การสะอาด ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือตรวจสอบพิจารณา และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนรายงานการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ผู้สอนประจำสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ อาจารย์ ดร.ยุราวดี เนื่องโนราช อาจารย์ผาสุก เปานาเรียง อาจารย์สัมพันธ์ บัวทอง อาจารย์กิติชัย แสนสุวรรณ และอาจารย์นิตยา ชมภูวิเศษ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์สถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขตที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดาและครูอาจารย์ ตลอดทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ศุภรินทร์ วงชารี และคณะ

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

1 บทนำ..... 1
ภูมิหลัง..... 1
ความมุ่งหมายของการวิจัย 3
ความสำคัญของการวิจัย..... 3
ขอบเขตของการวิจัย..... 4
นิยามศัพท์เฉพาะ..... 5
สมมติฐานการวิจัย..... 7

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 10
แรงจูงใจในการศึกษา 10
ตัวแปรที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ..... 19
สถาบันการพลศึกษา 29
โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น 32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 35

3 วิธีดำเนินการวิจัย 40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 43
การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 44
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 46

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 51
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 53

บทที่ **หน้า**

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 70
ความมุ่งหมายของการวิจัย 70
สรุปผล 70
อภิปรายผล 72
ข้อเสนอแนะ 75

บรรณานุกรม..... 76

ภาคผนวก 83
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 84
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 91

ประวัติย่อผู้วิจัย 93

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 จำนวนประชากร 40
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 42
3 เกณฑ์พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 46
4 ข้อมูลทั่วไป 53
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคม การมุ่งอนาคต ความรับผิดชอบ และบรรยากาศในชั้นเรียน 54
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ 56
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา 57
8 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา 58
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต 59
10 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต 59
11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดความรับผิดชอบ 60
12 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความรับผิดชอบ 61
13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม 62
14 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม 62
15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน 63
16 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน 64
17 ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมุติฐานที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 66
18 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 67
19 ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดลสมการโครงสร้างของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 68
20 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 92
21 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 92

ภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ **หน้า**

1 โมเดลสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงในการศึกษาของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา 8
2 โมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา 58
3 โมเดลการวัดการมุ่งอนาคต 60
4 โมเดลการวัดความรับผิดชอบ 61
5 โมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม 63
6 โมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน 65
7 โมเดลสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทรัพยากรมนุษย์หรือคนมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้า การที่จะทำให้คนเป็นผู้ที่มีคุณค่า มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมได้คือ การศึกษา ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) จึงได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญา โดยมีการจัดศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ เพื่อที่จะสร้างกำลังคนไปประกอบงานอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมตามวิชาชีพและทำงานร่วมกับผู้อื่นสังคมได้อย่างมีความสุข (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2549 : 1) พร้อมทั้งความสามารถด้านทักษะการดำเนินชีวิต เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิต เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม สมควรแก่อัตภาพ มีส่วนช่วยเหลือสร้างสรรค์สังคมได้อย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดี (มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ. 2543 : 1) ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้นั้น นอกจากปัจจัยทางด้านสติปัญญาที่อาจารย์ต้องสั่งสอนเพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย เช่น แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงจูงใจในการเรียนหรือแรงจูงใจในการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเป็นแรงผลักดันแรงกระตุ้นให้นักศึกษาเอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการออกกลางคัน ดังที่ รังสรรค์ โฉมยา (2553 : 276) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมใดๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ หรือพฤติกรรมที่สนองความต้องการที่นำไปสู่เป้าหมายหรือพฤติกรรมที่กระตุ้นโดยแรงขับ ถ้ามีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความพอใจของบุคคลนั้น ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำมากขึ้น และถ้ามนุษย์มีความพอใจ ก็อาจจะทุ่มเทความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่งานและการเรียน และแรงจูงใจในการศึกษา ยังเป็นแรงผลักดันให้บุคคลเต็มใจที่จะเรียนและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีสถานะที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบ มีความต้องการความสำเร็จสูง โดยเฉพาะความต้องการสัมฤทธิผล (Need for achievement) เป็นแรงขับที่จะทำให้งานที่กระทำประสบผลสำเร็จดีที่สุด เป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ หรือเป็นแรงจูงใจกระทำสิ่งใดให้มีคุณค่า มีประสิทธิภาพสูงกว่า และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (จำรูญ เทียมธรรม. 2546 : 3) ดังนั้น ครูอาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการศึกษาเพื่อจะทำให้ผู้เรียนนั้นสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต

การจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการศึกษานั้น นอกจากวิธีการสอนของครูผู้สอนแล้ว ยังมีปัจจัยที่มีอิทธิต่อแรงจูงใจในการศึกษาหลายตัวแปร ดังจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น การมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล และยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี จริยธรรม สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต มีความเพียรพยามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต หากบุคคลใดมีลักษณะการมุ่งอนาคตสูง จะทำให้มีแรงจูงใจในการเรียนสูงตามไปด้วย (ศุภรินทร์ เฮียงเฮี่ย. 2548 : 67-68 ; วรงค์รอง บุญชูศรี. 2549 : 91 ; ธีระศักดิ์ พรมลาย. 2552 : 95) ความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ เมื่อได้รับมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ปฏิบัติ จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและตั้งใจ โดยมีการวางแผนไว้อย่างดี ไม่ต้องให้ใครคอยว่ากล่าวตักเตือนและพร้อมที่จะรับผลดีและผลไม่ดีในกิจกรรมที่ตนได้กระทำไป (Cattell, 1963 : 145 ; โณทัย อุดมบุญญานุภาพ และคณะ. 2547 : 120) ความรับผิดชอบในการเรียนมีความสำคัญต่อเด็ก และเยาวชนในวัยเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กและเยาวชนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น ต้องนำมาซึ่งความก้าวหน้าประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การมีชื่อเสียง เกียรติยศของวงศ์ตระกูล แต่ถ้าเมื่อใดขาดความรับผิดชอบ ก็ย่อมขาดความก้าวหน้าในชีวิตการงานนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงและวงศ์ตระกูลได้ (ทวี ทิวาพัฒน์. 2547 : 13) บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นตัวแปรที่มีส่วนทำให้ครูแสดงออกถึงความสนใจต่อนักเรียน มีการเสริมแรง กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ให้ความรักความอบอุ่นเป็นกันเองกับนักเรียน และนักเรียนเป็นมิตรต่อกัน (เกิดศิริ ทองนวล. 2550 : 41) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน จะมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งบรรยากาศในชั้นเรียนจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียน หากบรรยากาศในชั้นเรียนดีจะส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย (วรงค์รอง บุญชูศรี. 2549 : 91 ; ธีระศักดิ์ พรมลาย. 2552 : 95) และความสัมพันธ์ทางสังคม นักศึกษาที่กำลังเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยเจริญเติบโต เป็นผู้ใหญ่ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสภาพร่างกายที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการอิสระทางความคิด มีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์และความคิดใหม่ๆ ของตนเอง นักศึกษาเมื่อเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพรวมถึงคุณธรรมในตัวของนักศึกษาด้วย นักศึกษาอาจต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของกลุ่มเพื่อนของตน และในกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านการเลือกในการคบเพื่อน อุดมคติในการเลือกคู่ครอง การใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อน รวมไปถึงเทคนิควิธีที่จะปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนที่เป็นสมาชิกนั้นๆ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่อยู่ในวัยที่มีความต้องการทางสังคม ต้องการเพื่อนสนิท ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวมีน้อยลง กลุ่มเพื่อนเข้ามามีบทบาทต่อตัวนักศึกษามากขึ้นในทุกด้าน รวมถึงบุคลิกภาพด้านการเรียน สติปัญญา และความสามารถของนักศึกษาด้วย (โกมล ไพศาล. 2550 : 24-25 ; อ้างอิงมาจาก Newcomb. 1962 : 92) ซึ่งสอดคล้องกับลักขณา สริวัฒน์ (2544 : 99) นักจิตวิทยาที่อธิบายว่าเพื่อนเป็นสิ่งที่เด็กวัยรุ่นทุกคนต้องการ การที่เด็กจะสามารถอยู่รวมกับเพื่อนได้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนก็จะมีความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความเชื่อมั่น มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลทั่วไป เด็กจึงพยายามเรียนรู้และหาวิธีที่จะให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน แต่ในทางตรงกันข้าม

ถ้าเด็กถูกเพื่อนรังเกียจเด็กจะรู้สึกว้าเหว่ ขาดความอบอุ่นไม่มีความมั่นใจและเกิดความขับข้องใจจนเกิดสุขภาพจิตได้ และจากผลการวิจัยของนักการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาของผู้เรียน (สมลักษณ์ ขาวเจริญ. 2548 : 92 ; ธีระศักดิ์ พรมลาย. 2552 : 95))

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักพัฒนาการและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรด้านการกีฬา มีการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ศึกษาวิจัยและให้บริการทางวิชาการกับชุมชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย โดยทำการเปิดสอนระดับปริญญาตรี มีจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 17 วิทยาเขต (สถาบันการพลศึกษา. 2554 : เว็บไซต์) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นครูพลศึกษาหรือสอนเกี่ยวกับพลศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นอัตรากำลังสำคัญที่จะออกไปพัฒนาประเทศ

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เพื่อจะทำให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลกับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้ข้อสารสนเทศให้แก่อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการศึกษา อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวางแผนและส่งเสริมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศสภาพแวดล้อม และบริการต่างๆ แก่นักศึกษา เพื่อให้มีนักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษา อันจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนด และไม่ออกกลางคัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15,105 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 850 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Latent Variables) ได้แก่

3.1.1.1 ด้านการมุ่งอนาคต วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

1) สามารถคาดการณ์ไกล
2) สามารถวางแผน
3) สามารถควบคุมตนเอง

3.1.1.2 ด้านความรับผิดชอบ วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง
2) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
3) ความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.1.3 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน (Atmosphere in the Classroom) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ

1) การมีส่วนร่วม
2) ความผูกพันฉันท์มิตร
3) การแข่งขัน
4) ระเบียบและการมีระบบงาน
5) การสนับสนุนจากครู
6) การเน้นงาน

3.1.2 ตัวแปรแฝงภายนอก (Endogenous Latent Variables) มี 1 ตัว ได้แก่

3.1.2.1 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

1) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
2) ความสัมพันธ์ระหว่างครู
3) ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการศึกษา วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์
3) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการศึกษา หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในหรือความต้องการของบุคคล ที่กระตุ้นหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการด้านการเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่

1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) หมายถึง นักศึกษามีความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ได้ผลเป็นเยี่ยมหรือได้ผลดีกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยทุ่มเทความพยายามทั้งหมดที่มีอยู่ จนประสบความสำเร็จได้รับคำยกย่องชมเชยหรือจนได้รับรางวัล

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Afflictive Motives) หมายถึง การที่นักศึกษามีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การต้องการยอมรับ ต้องการมีความเป็นมิตร เพื่อความอยู่รอดของสังคม เอื้อเฟื้อ แสดงไมตรีต่อกัน เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างผูกมิตรไมตรี

1.3 แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motives) หมายถึง การที่นักศึกษามีความต้องการอำนาจ ต้องการมีอิทธิพลและควบคุมบุคคลอื่น ต้องการเป็นผู้นำในการตัดสินใจต่างๆ

2. การมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ของนักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต บนพื้นฐานการใช้ความคิดและสติปัญญาและเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองสามารถแก้ปัญหาและวางแผนการเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของตนเองได้ วัดได้จากแบบสอบถามการมุ่งอนาคตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่

2.1 สามารถคาดการณ์ไกล หมายถึง ความสามารถคะเนแนวโน้มของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นความสำคัญของอนาคต และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม

2.2 สามารถวางแผน หมายถึง ความสามารถในการตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงานเพื่องานเป็นไปอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผนและเป็นขั้นตอนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ รู้และตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผน มีความสามารถในการจัดระบบงานเพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี

2.3 สามารถควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองในด้านการเรียน โดยงดเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง

3. ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง นักศึกษามีความเป็นเจ้าของความคิดและการกระทำของตนเอง สามารถควบคุมและตอบโต้ต่อสถานการณ์ เลือกกระทำอย่างมีเหตุผล สามารถเลือกกระทำในวิถีที่ตนเองปรารถนา การตัดสินใจและการกระทำของตนเอง วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

3.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ถึงฐานะบทบาทของนักศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน นักศึกษาสามารถอยู่ในสภาพที่ช่วยตนเองได้ รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก เช่น การเข้าเรียน การส่งงาน เป็นต้น

3.2 ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง ภาระหน้าที่ที่นักศึกษาได้มอบหมายจากครอบครัว การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในครอบครัว มีความเอื้ออาทรต่อกัน

3.3 ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของนักศึกษาที่จะต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมกับเพื่อนและครู ปฏิบัติตามระเบียบของสถาบัน รักษาสมบัติของส่วนรวม ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม คอยให้ความช่วยเหลืออาจารย์และเพื่อนในเรื่องต่าง ๆ

4. บรรยากาศในชั้นเรียน (Atmosphere in the Classroom) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ประกอบด้วยสภาพห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา ความสะอาดความเป็นระเบียบของห้องเรียน การถ่ายเทของอากาศ แสงสว่าง ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์การสอนทั้งปริมาณและคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน วัดได้จากแบบสอบถามบรรยากาศในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ

4.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง นักศึกษามีความตั้งใจและแสดงความสนใจในกิจกรรมของห้องเรียน

4.2 ความผูกพันฉันท์มิตร หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกและแสดงออกซึ่งความเป็นมิตรต่อกันและกัน

4.3 การแข่งขัน (Competition) หมายถึง การที่นักศึกษาแข่งขัน ซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้คะแนนสูงหรือได้รับการยอมรับ

4.4 ระเบียบและการมีระบบงาน หมายถึง การเน้นการประพฤติปฏิบัติในห้องเรียนด้วยลักษณะที่เป็นระเบียบ กิจกรรมต่าง ๆ จัดไว้อย่างเป็นระบบ

4.5 การสนับสนุนจากครู หมายถึง การแสดงออกของอาจารย์ที่แสดงถึงความสนใจต่อนักศึกษา ไว้วางใจนักศึกษา สนใจในความคิดของนักศึกษา

4.6 การเน้นงาน หมายถึง การร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่แสดงให้เห็นความต้องการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายทางวิชาการ ไม่ออกนอกเรื่องที่อาจารย์กำลังสอน

5. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองกับบุคคลในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองปฏิบัติต่อเพื่อนและการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองปฏิบัติต่ออาจารย์ ซึ่งวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาและเพื่อนกระทำหรือปฏิบัติต่อกันในการเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือกัน การทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใช้เวลาว่างร่วมกันและการปรับตัว

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ หมายถึง พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนิสิตและพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยอาจารย์การให้ความรักความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น และให้ความเป็นกันเองต่อนิสิต ให้คำปรึกษา และนักศึกษาปฏิบัติตนต่ออาจารย์ โดยการให้ความเคารพ เชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำชี้แนะของอาจารย์ ร่วมกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การซักถาม การแสดงความคิดเห็น และการขอคำปรึกษาจากอาจารย์เมื่อมีปัญหา

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อครอบครัวและครอบครัวปฏิบัติต่อตัวนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงความห่วงใย การยอมรับฟังความคิดเห็น และการเปิดโอกาสให้ตัดสินใจด้วยตนเอง

6. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรและกำหนดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา จึงได้สมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษา ได้แก่ การมุ่งอนาคต ความรับผิดชอบ บรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่

2.1 ความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษา โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการมุ่งอนาคต ความรับผิดชอบ และบรรยากาศในชั้นเรียน

2.2 การมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษา โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความรับผิดชอบ

2.3 บรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษา โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการมุ่งอนาคต

การวิจัยครั้งนี้สามารถเขียนเป็นโมเดลสมมติฐาน ดังแสดงในภาพประกอบ 1

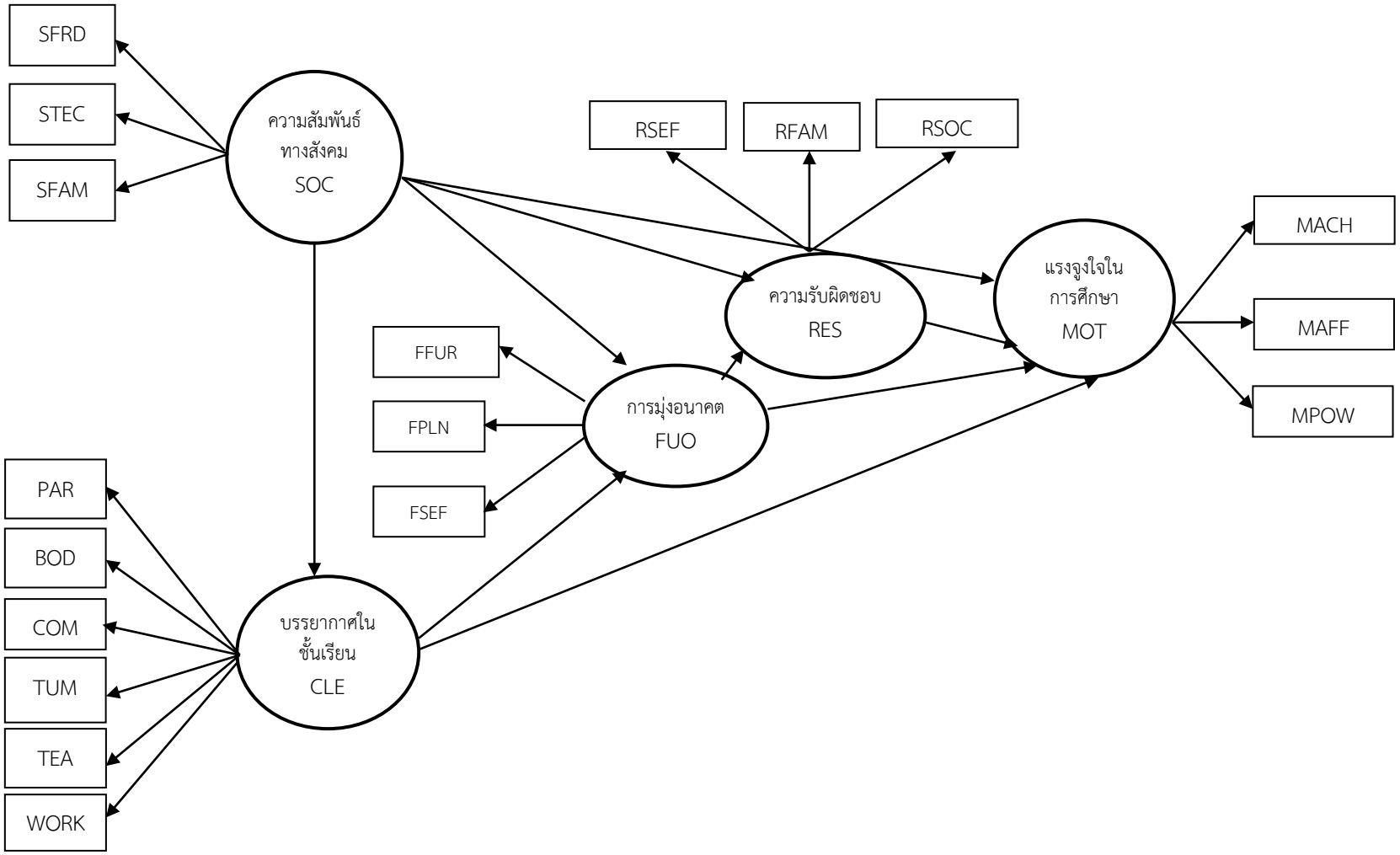

ภาพประกอบ 1 โมเดลสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

สัญลักษณ์และอักษรย่อแทน

หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้

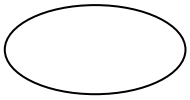 หมายถึง ตัวแปรแฝง

 หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เป็นสาเหตุและผล ตัวแปรที่ปลายลูกศรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรง (สาเหตุ) ต่อตัวแปรที่หัวลูกศร (ผล)

SOC	หมายถึง	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
SFRD	หมายถึง	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
STEC	หมายถึง	ความสัมพันธ์ระหว่างครู
SFAM	หมายถึง	ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว
FUO	หมายถึง	ด้านการมุ่งอนาคต
FFUR	หมายถึง	สามารถคาดการณ์ไกล
FPLN	หมายถึง	สามารถวางแผน
FSEF	หมายถึง	สามารถควบคุมตนเอง
RES	หมายถึง	ด้านความรับผิดชอบ
RSEF	หมายถึง	ความรับผิดชอบต่อตนเอง
RFAM	หมายถึง	ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
RSOC	หมายถึง	ความรับผิดชอบต่อสังคม
CLE	หมายถึง	ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
PAR	หมายถึง	การมีส่วนร่วม
BOD	หมายถึง	ความผูกพันฉันท์มิตร
COM	หมายถึง	การแข่งขัน
TUM	หมายถึง	ระเบียบและการมีระบบงาน
TEA	หมายถึง	การสนับสนุนจากครู
WORK	หมายถึง	การเน้นงาน
MOT	หมายถึง	แรงจูงใจในการศึกษา
MACH	หมายถึง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
MAFF	หมายถึง	แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์
MPOW	หมายถึง	แรงจูงใจใฝ่อำนาจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดดังนี้

1. แรงจูงใจในการศึกษา
   1.1 ความหมายของแรงจูงใจ
   1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจ
   1.3 ประเภทของแรงจูงใจ
   1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
   1.5 ขั้นตอนแห่งการเกิดแรงจูงใจ
2. ตัวแปรที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ
3. สถาบันการพลศึกษา
4. โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แรงจูงใจในการศึกษา

1. ความหมายของแรงจูงใจ

การจูงใจ เป็นสภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ตั้งไว้ พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายปลายทาง และพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับของแต่ละบุคคลมีแนวมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่งและร่างกายอาจจะสมประสงค์ในความปรารถนาอันเกิดจากแรงขับนั้น ๆ ได้ (สุชา จันทน์เอม. 2541 : 101) มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาแรงจูงใจและให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้

ถวิล ธาราโภชน์ (2532 : 68) ให้ความหมายของแรงจูงใจ (Motive) ตามความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปจะหมายถึงพลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระตุ้นหรือชี้ทางให้บุคคลกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จากคำนิยามนี้เราอาจกล่าวได้ว่าเมื่อบุคคลต้องการที่จะทำสิ่งใด ๆ ก็ตาม จะต้องใช้ความรู้สึกความสามารถที่บุคคลนั้นมีอยู่ จึงจะสามารถทำงานนั้นให้เสร็จสิ้นลงไปได้ แต่ก็ไม่เพียงเท่านี้จะต้องมีสิ่งอื่น ๆ ประกอบอีกโดยเฉพาะแรงจูงใจนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอันหนึ่ง ที่จะทำให้บุคคลสามารถทำงานได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

อารี พันธ์มณี (2538 : 179) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง ภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เป็นการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการ ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาอาจเป็นเครื่องล่อ รางวัล การลงโทษ การทำให้เกิดความตื่นเต้น รวมทั้งทำให้เกิดความคาดหวัง

ประสาท อิศรปรีดา (2541 : 334) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง พลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้น กำหนดทิศทาง และคงสภาพพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมาย แรงจูงใจที่ปรากฏมักเป็นผลร่วมระหว่างคุณลักษณะ (Traits) และภาวะเหตุการณ์แวดล้อม (States)

สุปราณี สนธิรัตน์ (2545 : 187) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึง สิ่งใดๆที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น (Whatever causes activity)

ถวิล ธาราโภชน์ และศรัณย์ ดำริสุข (2545 : 155) สรุปความหมายกว้าง ๆ ของแรงจูงใจไว้ว่า เป็นสภาวะภายในของอินทรีย์ที่กระตุ้น หรือผลักดันโดยแหล่งที่อยู่ภายใน (Internal Source) หรือแหล่งที่มาจากภายนอก (External Source) ต่อพฤติกรรม เพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง

รังสรรค์ โฉมยา (2553 : 276) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึง สาเหตุหรือสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซึ่งมาจากคำถามต่างๆที่ทำให้เกิดการศึกษาในทางจิตวิทยา โดยทั่วไปแรงจูงใจเป็นสภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมใดๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ หรือพฤติกรรมที่สนองความต้องการที่นำไปสู่เป้าหมายหรือพฤติกรรมที่กระตุ้นโดยแรงขับ

จากความหมายที่มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้แล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการศึกษา หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในหรือความต้องการของบุคคล ที่กระตุ้นหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อตอบสนองความต้องการ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการด้านการเรียน/การศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด

2. ความสำคัญของแรงจูงใจ

สุโท เจริญสุข (2531 : 17) ได้อธิบายความสำคัญของแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดพลังงานในการแสดงพฤติกรรม
2. เป็นสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้น ให้อินทรีย์ไม่อยู่นิ่ง
3. เป็นสิ่งซึ่งต้องได้รับการเสริมแรง เช่น เมื่อคนเกิดแรงจูงใจ คนต้องได้รับการตอบสนอง อาจเป็นรางวัลหรือสิ่งของเป็นการเสริมแรงเสมอ

สมพร พรหมจรรย์ (2540 : 22) อธิบายว่า เหตุจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะและโอกาส ในวัยเด็กส่วนใหญ่จะเรียนเพราะพ่อแม่ให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลายและวัยที่กำลังย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16-25 ปี ก็อาจจะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะที่อยู่ในวัยนี้เริ่มจะมองเห็นแนวทางในชีวิต ซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้างบางคนอาจจะเริ่มมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาระของครอบครัวด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากความรับผิดชอบที่มีต่อตนเอง และอาจได้พบเห็นปัญหาชีวิตครอบครัว จากครอบครัวของตนเอง เพื่อน ญาติพี่น้องหรือผู้ใกล้ชิดอื่น ๆ ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น การเรียนในสายที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญคือต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย บางครั้งการเลือกศึกษาวิชาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อน เพราะการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลายของคนไทย ไม่ค่อยจะเปิดโอกาสให้บุตรหลานมีโอกาสได้ตัดสินใจด้วยตนเอง พ่อแม่ ญาติพี่น้องบางคนมีค่านิยมว่าการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ที่ทำให้บุตรหลานได้งานดี ๆ ทำ มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้าคนนายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน

กันตยา เพิ่มผล (2544 : 90 - 91) กล่าวว่า ประโยชน์ของการจูงใจในการบริหารสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. เสริมสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคคลให้องค์การ และแก่หมู่คณะเป็นการสร้างพลังงานร่วมกันของกลุ่ม

2. ส่งเสริมและเสริมสร้างสามัคคีธรรมในหมู่คณะ เป็นการสร้างพลังด้วยความสามัคคี

3. สร้างกำลังขวัญและท่าทีที่ดีในการปฏิบัติงานแก่คนงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์การ

4. ช่วยเสริมสร้างให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์การ

5. ช่วยทำให้การควบคุมงานดำเนินไปด้วยความราบรื่น อยู่ในกรอบแห่งระเบียบวินัยและมีศีลธรรมอันดีงาม ลดอุบัติเหตุและอันตรายในการปฏิบัติงาน

6. เกื้อหนุนและจูงใจให้สมาชิกขององค์การ เกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจการต่างๆ ในองค์การ เป็นการสร้างความก้าวหน้าให้แก่พนักงานและองค์การ

7. ทำให้เกิดศรัทธาและความเชื่อมั่นในองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ ทำให้เกิดความสุขกาย สุขใจในการทำงาน

8. การจูงใจก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากความสำคัญของแรงจูงใจที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นบุคคลเกิดพลังในการแสดงพฤติกรรมออกมา โดยพฤติกรรมดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการเรียนหรือการศึกษา เพราะการที่บุคคลจะทำกิจกรรมได้เต็มความสามารถหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นเต็มใจจะทำแค่ไหน ถ้ามีแรงจูงใจจะทำให้เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลรัก เอาใจใส่ และทุ่มเทต่อการเรียนหรือการศึกษามากขึ้น ดังนั้น การศึกษาเรื่องของแรงจูงใจจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา

3. ประเภทของแรงจูงใจ

มอร์แกน (Morgan. 1966 : 28) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น นอกเหนือจากพ่อ แม่ พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจในการที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงานเกี่ยวข้องกัน เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ

2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก การแบ่งแยกระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจะพยายามสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมกับคนอื่นๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น อยากได้ตำแหน่ง (Rank) อยากได้เกียรติยศ และอำนาจ (Prestige and Power)

อเนกกุล กรีแสง (2526 : 36-40) แบ่งแรงจูงใจเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายหลัง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นักจิตวิทยาบางคนแบ่งความต้องการทางสังคมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการเข้าพวก เช่น ความต้องการความรักความเอาใจใส่จากพ่อ แม่ ต้องการการยกย่องนับถือจากคนในสังคม ต้องการให้ผู้รับเป็นสมัครพรรคพวก เป็นต้น ความต้องการทางสังคมอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการเกี่ยวกับฐานะ ได้แก่ ความต้องการมีอำนาจ ความเด่น ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นต้น

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal motives) แรงจูงใจประเภทนี้ หมายถึง แรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวคน ซึ่งแตกต่างไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องความต้องการสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

ดอลลาร์ดและมิลเลอร์ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการลดแรงขับ จึงแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ (อังคณา โรจนไพบูลย์. 2542 : 120 อ้างอิงมาจาก Dolland and Miller)

1. แรงจูงใจทางสรีระ (PhysilogicalMotive) แรงจูงใจประเภทนี้ประกอบด้วย ความหิว ความกระหาย

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Phychological Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจอยากให้สังคมยอมรับ

ในขณะที่นักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยมเชื่อว่าพฤติกรรมบางอย่างของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจภายใน จึงแบ่งแรงจูงใจไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) หมายถึง แรงจูงใจมาจากภายในตัวบุคคลกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมโดยไม่หวังรางวัลหรือการลงโทษ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) เป็นแรงจูงใจที่มาจากภายนอก เป็นต้นว่า คำชม สิ่งของใช้เป็นรางวัล

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2528 : 64) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจตามพื้นฐานทางสังคมจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Afflictive Motives) แรงจูงใจชนิดนี้เกิดขึ้นเนื่องจากสัญชาตญาณในการรวมกลุ่มของมนุษย์เพื่อช่วยเหลือกัน เพื่อความอยู่รอดของสังคม เอื้อเฟื้อแสดงไมตรีต่อกัน เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างผูกมิตรไมตรี

2. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motives) แรงจูงใจชนิดนี้เกิดขึ้นเนื่องจากสัญชาตญาณในการเป็นผู้นำของบุคคล เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งอำนาจ และอำนาจจะบันดาลให้เกิดผลตามที่ต้องการอีกหลายอย่าง อันอาจเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องของสังคม

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ผลเป็นเยี่ยมหรือได้ผลดีกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยทุ่มเทความพยายามทั้งหมดที่มีอยู่ จนประสบความสำเร็จได้รับคำยกย่องชมเชยหรือจนได้รับรางวัล บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ทำงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องเป็นไปใน 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 มีความต้องการในการทำงานให้สำเร็จอยู่ในระดับสูง หรือต้องการทำงานให้ได้มาตรฐานจริง ๆ

3.2 เป็นงานสร้างสรรค์ที่บ่งบอกให้รู้ถึงเอกลักษณ์ว่าชอบงานนั้นอย่างเป็นชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของงานนั้น

3.3 เป็นงานที่ต้องใช้เวลานาน อาศัยความอดทนอย่างยอดเยี่ยม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงว่าเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือมีความตั้งใจที่ยาวนานในการทำงาน

อารีย์ พันธ์มณี (2542 : 181) จำแนกการจูงใจตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้ อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชยจากการแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น

โดยสรุป แรงจูงใจนั้นเกิดจากการจูงใจทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นสภาวะที่บุคคลต้องการและได้รับจากสิ่งเร้าภายนอก ผลักดันให้บุคคลได้แสดงพฤติกรรมออกมา และแรงจูงใจยังสามารถจำแนกได้อีก 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงในทางด้านร่างกาย คือ ความต้องการทางด้านชีววิทยาของร่างกายด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2. แรงจูงในทางด้านสังคม คือ ความต้องการด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจเป็นการเสริมแรงจูงใจทางด้านร่างกายให้สมบูรณ์ขึ้น เช่น ความต้องการเพื่อน ความต้องการยอมรับจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ในสังคม

3. แรงจูงในทางด้านจิตวิทยา คือ ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากผู้อื่น ความอยากรู้อยากเห็น และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

การบอกลักษณะแรงกระตุ้นของบุคคลโดยอาศัยเพียงการสังเกตพฤติกรรมนั้นมักจะทำได้ยากเหตุผลเพราะเหตุว่าแรงกระตุ้นอย่างเดียวอาจมีพฤติกรรมเป็นหลายแบบ ยกตัวอย่างแรงกระตุ้นเพื่อความสำเร็จเพียงอย่างเดียวอาจทำมีการกระทำได้หลายอย่างแตกต่างกันไป ในทางตรงกันข้ามแรงกระตุ้นที่ต่างกันอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันได้ แรงจูงใจอาจมองเห็นได้หรืออาจถูกปิดบังไว้ การกระทำของคนนั้นยากที่จะหาคำตอบที่แท้จริงได้ว่ามาจากสาเหตุใด แม้บุคคลนั้นๆ อาจไม่ทราบเกี่ยวกับแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของตน แต่จากการค้นคว้าในห้องทดลองและสังเกตจากการตรวจรักษา นักจิตวิทยาสามารถหาขอบเขตที่จะวิเคราะห์แรงจูงใจได้ขอบเขตขึ้นอยู่กับความต้องการ และแรงขับ ความต้องมาจากการขาดสมดุลทั้งภายในร่างกายเองและสิ่งแวดล้อมภายนอกร่างกายแล้วทำให้เกิดแรงขับขึ้น ความต้องการของคนมีมากบ้างน้อยบ้างอยู่ตลอดเวลาและทุกคนล้วนมีความต้องการด้วยกัน แรงขับเป็นสิ่งเร้าที่เกิดจากความต้องการเมื่อเกิดความต้องการแล้วจะทำให้เกิดความกระวนกระวายหาช่องทางที่จะบำบัดความต้องการให้หายไปแรงขับหรือสิ่งที่กระตุ้นให้เกิด

การตอบสนองนี้มาจากแหล่งต่างๆเป็นต้นว่า ทางกาย ทางสังคม ทางสติปัญญา ฯลฯ (สุปราณี สนธิรัตน์. 2545 : 188) ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจดังนี้

4.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์

มาสโลว์ ได้กล่าวถึงแรงจูงใจไว้ดังนี้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2551 : 119 อ้างอิงมาจาก Maslow. 1998)

1. ทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ มาสโลว์อธิบายว่าแรงจูงใจของมนุษย์มีลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นต่ำจนถึงขั้นสูงมีทั้งหมด 5 ขั้นด้วยกัน

แรงจูงใจลำดับที่ 1 : มาสโลว์อธิบายว่า มนุษย์ต้องได้รับการตอบสนองทางสรีรวิทยาเป็นปฐมฐานก่อน เช่น มีอาหารรับประทานไม่โหยหิว มีที่อยู่อาศัย มียารักษาโรคมีเครื่องนุ่งห่ม จึงพัฒนาความต้องการประเภทอื่นตามมาได้ ถ้าความต้องการอันดับแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองเพียงพอ แรงจูงใจประเภทอื่นๆก็ยากที่จะบังเกิดขึ้นได้

แรงจูงใจลำดับที่ 2 : คือแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยแก่ตนเองและทรัพย์สิน ต่อมาก็เกิดความต้องการที่จะรักษาชีวิตของตน ทรัพย์สินของตนให้มั่งคงปลอดภัย

แรงจูงใจลำดับที่ 3 : คือแรงจูงใจเพื่อความเป็นเจ้าข้าวเจ้าของ มีสังกัด เช่น ความรู้สึกว่าตนมีชาติตระกูล มีครอบครัว มีที่ทำงาน มีกลุ่มเพื่อน

แรงจูงใจลำดับที่ 4 : คือแรงจูงใจแสวงหาและรักษาศักดิ์ศรีเกียรติยศทั้งโดยตนเองสำนึกและผู้อื่นกล่าวยกย่องเชิดชู เช่น ความต้องการมีเกียรติ มีหน้าตาทางสังคม

แรงจูงใจลำดับที่ 5 : คือแรงจูงใจเพื่อตระหนักรู้ความสามารถของตนกับประพฤติปฏิบัติตามความสามารถ และสุดความสามารถโดยเพ่งเล็งประโยชน์ของตนเองและของส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.แรงจูงใจที่เกิดจากความขาดแคลน (D motive) และแรงจูงใจเพื่อความเจริญเติบโต (B motive) มาสโลว์อธิบายว่า ถ้าแยกลักษณะแรงจูงใจของมนุษย์ออกเป็นประเภทแล้วอาจแบ่งหยาบๆเป็น 2 ประเภท คือแรงจูงใจที่เกิดจากการขาดแคลน (D motive) กับแรงจูง แรงจูงใจที่เกิดจากความประสงค์เพื่อความเจริญวัฒนะ (B motive) แรงจูงใจประเภทหลังนี้ทำให้มนุษย์สามารถฝึกฝนตน มีความแตกต่างจากสัตว์โลกประเภทอื่น มาสโลว์อธิบายว่า บุคคลผู้ทำพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจประเภท D motive ถ้ามีระดับรุนแรง จะทำให้บุคคลผู้นั้นมีความโน้มเอียงเป็นโรคจิต โรคประสาท แต่พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจประเภท B motive ยิ่งมีมากยิ่งสร้างความมั่นคงและความเติบโตวัฒนะให้เกิดแก่บุคลิกภาพมากเท่านั้น

4.2 ทฤษฎีการจูงใจของแมคเคลแลนด์

ในขณะที่ทฤษฎีลำดับขั้นของมาสโลว์ ได้มีการทบทวนกัน ทฤษฎีการจูงใจของแม็คเคลแลนด์ (McClelland) ได้รับการสนับสนุนจากผลงานการวิจัยอย่างมาก ตามทฤษฎีของเขานั้นยึดถือความเชื่อว่าความต้องการของคนที่จะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch)
2. ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff)
3. ความต้องการอำนาจบารมี (Need for power หรือ nPow)

แม็คเคลลแลนด์ ได้ทำการวิจัยตามแนวความคิดของความต้องการทั้ง 3 ประการดังกล่าว และได้สรุปผลการวิจัยที่น่าสนใจไว้ดังนี้ (Mowen and Minor. 1998:167-168)

1. บุคคลที่ต้องการประสบผลสำเร็จสูง (nAch) จะแสวงหาแนวทางเพื่อก้าวไปข้างหน้า จะใช้ความพยายามเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ และจะมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่างๆ จากการศึกษาของแม็คเคลลแลนด์พบว่า 85 เปอร์เซ็นต์ของนักศึกษาที่มีความต้องการประสบผลสำเร็จสูง จะเข้าสู่อาชีพที่ต้องการผู้มีความสามารถที่จะเผชิญกับความเสี่ยงและการตัดสินใจ และมีโอกาสที่ประสบผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ เช่น งานการจัดการธุรกิจ เป็นต้น

2. บุคคลที่ต้องการความรักความผูกพันสูง (nAff) แม็คเคลลแลนด์ มองความต้องการนี้คล้ายกับความต้องการระดับที่ 3 ของมาสโลว์ เขาได้สรุปผู้มีความต้องการทางด้านนี้สูงไว้ว่า พวกนี้ได้จัดลำดับความสำคัญ ความต้องการที่อยากจะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มากกว่าความต้องการเพื่อความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาโดยการทดลองการให้มีโอกาสเลือกผู้ช่วยในการทำงานอย่างหนึ่งพบว่าบุคคลที่ต้องการประสบผลสำเร็จสูง (nAch) จะเลือกผู้ช่วยที่มีคุณสมบัติแสดงถึงความสามารถเป็นสำคัญ ส่วนบุคคลที่ต้องการความรักความผูกพันสูง (nAff) จะเลือกเพื่อนของเขาเองมาเป็นผู้ช่วยร่วมงาน จะเห็นได้ชัดว่า บุคคลที่มีความต้องการความรัก ความผูกพันสูง จะตัดสินใจโดยยึดถือความสบายใจในการทำงาน มากกว่าที่จะยึดถือความสำเร็จของงาน

3. บุคคลที่มีความต้องการอำนาจบารมีสูง (nPow) ซึ่งหมายถึง ความปรารถนาอยากได้อำนาจบารมีเพื่อนำไปใช้ควบคุมกำกับผู้อื่น บุคคลผู้ต้องการมีอำนาจบารมีสูงตามแนวความคิดของแม็คเคลลแลนด์ มีความต้องการอำนาจแยกเป็น 2 แนวทาง คือ ในทางบวก เป็นความปรารถนาอยากมีอำนาจบารมี สามารถเชิญชวนและดลบันดาลใจผู้อื่นให้คล้อยตามยอมรับได้

4.3 ทฤษฎีการจูงใจของแม็คไกร์

แม็คไกร์ (McGuire) ได้พัฒนาระบบการจำแนกประเภทของแรงจูงใจ ที่มีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่าของมาสโลว์ แรงจูงใจทางด้านจิตวิทยาของแม็คไกร์ นิยมใช้มากทางการตลาด ทฤษฎีการจูงใจของแม็คไกร์ มีดังนี้ (Hawkins, Best and Coney, 1998:369 - 372)

1. ความต้องการความสอดคล้องกัน (Need for consistency) เป็นความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการให้ทุกด้านทุกส่วนของตนเอง สอดคล้องกลมกลืนซึ่งกันและกัน ได้แก่ ทัศนคติ พฤติกรรมที่แสดงออกต่างๆ ความคิดเห็น ภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเอง (self-images) และความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ ดังกล่าวนี้ จะต้องไม่เกิดความขัดแย้งกัน

2. ความต้องการทราบเหตุผลที่เป็นที่มาของสิ่งต่างๆ (Need to attribute causation) เป็นความต้องการเพื่อที่จะทราบว่าใคร หรืออะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้สิ่งต่างๆ เกิดขึ้น และสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดผลในทางที่ดีหรือไม่ดีกับตัวเองหรือสิ่งอื่นๆ อย่างไร ความต้องการทราบสาเหตุเพื่อนำไปวินิจฉัยในสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดทฤษฎีขึ้นมาทฤษฎีหนึ่ง เรียกว่า “ทฤษฎีการอ้างเหตุผล” (Attribution theory)

3. ความต้องการที่จะสามารถจำแนกสิ่งต่างๆ ได้ (Need to categorize) เป็นความต้องการของทุกคน เพื่อที่จะสามารถจำแนกจัดองค์ประกอบข้อมูล และประสบการณ์ให้มีความหมายที่เข้าใจได้ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ความสามารถเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นและเก็บไว้ในสมอง

4. ความต้องการที่จะสามารถบอกความหมายโดยนัยได้ (Need for cues) แรงจูงใจนี้จะสะท้อนออกมาในรูปของความต้องการที่จะสามารถสังเกตเห็น สิ่งบอกเหตุหรือสัญลักษณ์

ต่างๆ ในอันที่จะทำให้บอกความหมายโดยนัยว่าเรามีความคิดหรือความรู้สึกอย่างไร ความประทับใจ (impressions) ความรู้สึกต่างๆ (feelings) และทัศนคติ (attitudes) สิ่งเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาภายในจิตใจ โดยการมองพฤติกรรมของตัวเราเอง และมองพฤติกรรมของผู้อื่น และสรุปเป็นความหมายโดยนัย (drawing inferences) เพื่อแสดงความคิดออกมาว่า เรามีความรู้สึกและมีความคิดอย่างไร

5. ต้องการความมีอิสรภาพ (Need for independence) ความต้องการความมีอิสรภาพหรือการปกครองตนเอง (self-government) เป็นคุณลักษณะของวัฒนธรรมของชาวอเมริกา แต่ดูเหมือนว่าเป็นลักษณะส่วนบุคคลที่ทุกชาติทุกภาษา และทุกวัฒนธรรมมีความต้องการนี้เพียงแต่ว่าจะแตกต่างกันเฉพาะระดับของความมีอิสรภาพเท่านั้น คนชาวอเมริกาได้รับการฝึกอบรม สั่งสอนถ่ายทอดกันมาว่า ความมีอิสรภาพเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนจะแสดงออกเพื่อสนองความต้องการนี้ด้วย ในทางตรงกันข้าม ในบางประเทศอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น การสนองความต้องการในเรื่องนี้จะถูกคัดค้านไม่เห็นด้วย ในขณะที่การสนองความต้องการทางด้านความรักความผูกพัน (need for affiliation) จะได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่า สำหรับคนไทยแม้ว่ามีความต้องการอิสรภาพ แต่วัฒนธรรมไทยและความเชื่อบางอย่างที่ได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนกันมา เช่นสอนให้เชื่อถือผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ “ตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด” เป็นต้น จึงทำให้ระดับความต้องการในข้อนี้ลดลง

6. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ (Need for novely) เป็นความต้องการของทุกคนที่จะแสวงหาความแปลกใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจและซ้ำซาก ความต้องการในสิ่งแปลกใหม่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา นั่นคือ เมื่อไรก็ตามที่บุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คงที่เหมือนเดิมนานๆ ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และอยากที่จะเปลี่ยนแปลงบรรยากาศบ้าง

7. ความต้องการแสดงตนเองให้ประจักษ์ (Need for self-expression) แรงจูงใจนี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการเพื่อแสดงความเป็นตนเอง ให้ผู้อื่นได้รับรู้ซึ่งจะออกมาในรูปการกระทำบางอย่างที่สะท้อนให้เห็นความต้องการนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นใครและต้องการจะให้เป็นอะไร

8. ความต้องการเพื่อป้องกันตัวเอง (Need for ego-defense) ความต้องการเพื่อปกป้องคุ้มครองตนเอง เป็นแรงจูงใจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เมื่อไรก็ตามที่บุคคลถูกคุกคามภาพลักษณ์ของตนเอง ก็จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลนั้นป้องกันภาพลักษณ์ของตนเอง (self-image หรือ self-concept) ด้วยการแสดงพฤติกรรมและทัศนคติบางอย่างเพื่อป้องกัน

9. ความต้องการได้รับการเสริมแรง (Need for reinforcement) เรามักจะได้รับแรงกระตุ้นให้กระทำบางสิ่งบางอย่างบ่อยๆ ด้วยเหตุผล เพราะว่าเราได้รับความพึงพอใจอันเป็นรางวัล (reward) ในการกระทำเช่นนั้น

10. ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation) เป็นความต้องการของบุคคลที่ปรารถนาอยากจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความรักความผูกพันให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นที่เป็นสมาชิกกลุ่ม

11. ความต้องการยึดถือบุคคลอื่นที่ชื่นชอบเป็นตัวแบบ (Need for modeling) ความต้องการลักษณะนี้จะสะท้อนให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปตามรูปแบบของบุคคลอื่นที่ตนเองชื่อชอบ จึงเป็นแรงจูงใจให้ตนเองประพฤติปฏิบัติตาม เด็กๆ จะเรียนรู้รูปแบบการ

บริโภคของพ่อแม่เป็นสำคัญ การยึดถือผู้อื่นเป็นต้นแบบเป็นวิธีการปรับตนเอง เพื่อให้สามารถเข้ากันได้กับผู้อื่น

5. ขั้นตอนแห่งการเกิดแรงจูงใจ

เติมศักดิ์ คทวาณิช (2546 : 149) กล่าวว่า การจูงใจ (Motivation) กล่าวถึงขั้นตอนแห่งการเกิดแรงจูงใจหรือกระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการเพื่อสร้างแรงขับและแรงจูงใจไปกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ โดยปัจจัยดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งเร้าภายในหรือทั้งสองประการก็ได้ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

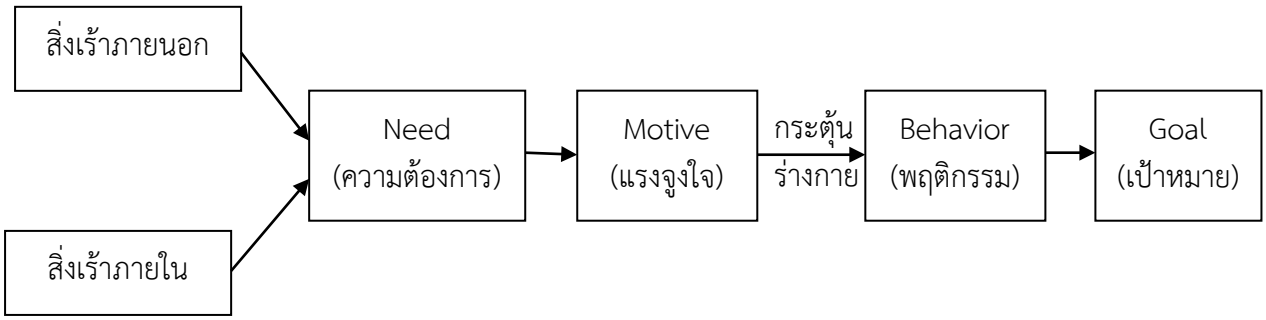

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนแห่งการเกิดแรงจูงใจ

จากภาพอาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจซึ่งความต้องการมีทั้งความต้องการทางกาย และความต้องการด้านจิตใจซึ่งมีความสำคัญต่อการเกิดแรงจูงใจด้านจิตวิทยา อย่างไรก็ตามบุคคลจะเกิดความต้องการและแรงจูงใจได้นั้น ก็เนื่องจากการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกเกิดการรับรู้ตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

รังสรรค์ โฉมยา (2553 : 277) กล่าวถึงขั้นตอนแห่งการเกิดแรงจูงใจหรือกระบวนการของแรงจูงใจมี 4 ขั้นตอน มีดังนี้

1. ขั้นความต้องการ (need stage) เป็นภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลขาดสิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆภายในร่างกายดำเนินหน้าที่ไปตามปกติ สิ่งที่ขาดนั้นอาจเป็นสิ่งจำเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตอย่างมหันต์

2.ขั้นแรงขับ (drive stage) เมื่อเกิดความต้องการแล้วบุคคลจะนิ่งเฉยอยู่ไม่ได้ อาจมีความกระวนกระวายไม่เป็นสุข ซึ่งระดับความกระวนกระวายจะมีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับความต้องการด้วย

3. ขั้นพฤติกรรม (behavior stage**)** ความกระวนกระวายนั้นจะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แรงขับจะเป็นพลังให้แสดงพฤติกรรมได้รุนแรงหรือมากน้อยต่างกัน

4. ขั้นลดแรงขับ (drive reduction stage) แรงขับจะลดลงภายหลังการเกิดพฤติกรรมที่สนองความต้องการแล้ว

6. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน

แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน มีดังนี้ (ประสาท อิศรปรีดา. 2541 : 309 อ้างอิงมาจาก Woolfok. 1993)

1. การสร้างความเชื่อมั่น และการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนแก่เด็ก

1.1 ให้เด็กเริ่มเรียนในสิ่งที่มีความยากในระดับที่เขาสามารถทำได้แล้วจึงค่อยๆ เลื่อนไปเรียนในสิ่งที่มีความยากมากขึ้นเป็นลำดับ

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้แจ่มชัด และแน่ใจว่าสามารถสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

1.3 เน้นการเปรียบเทียบกับตนเองมากกว่าการเปรียบเทียบกับผู้อื่น

1.4 สื่อให้เด็กทราบว่า ความสามารถในการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

2. การให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน

2.1 ครูควรตระเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

2.2 การสอนเนื้อหาที่แปลกใหม่ และใช้วิธีการที่หลากหลาย

2.3 การเน้นให้เด็กเห็นว่า เนื้อหาที่เรียนในปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตในอนาคตอย่างไร

3. การช่วยให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นและใส่ใจสิ่งที่เรียน

3.1 เปิดโอกาสให้เด็กตอบสนองให้มาก

3.2 หลีกเลี่ยงการให้ความสำคัญของคะแนน ไม่เน้นการแข่งขัน

3.3 สำหรับงานที่ยาก ๆ ครูควรให้เวลาในการทำงานเพิ่มขึ้นมากกว่าใช้วิธีลดความยากของงานให้ง่ายลง

ตัวแปรที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ

1. การมุ่งอนาคต

ฮูล (ไกรวุธ พนมพงษ์. 2544 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Houls. 1961) ได้ศึกษาแรงจูงในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่มาเข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่แตกต่างกัน แรงจูงใจหนึ่งที่เข้าเรียนคือ มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539 : 10) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอดได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลใหญ่กว่าในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กทันที หรือเพียรพยามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ใหญ่กว่าในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตนั้นเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ตั้งแต่การเรียนรู้ในอดีตของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะมั่นคงของสภาพแวดล้อม ดังนั้น ถ้าสังคมนั้นมีความมั่นคงทาง

สภาพแวดล้อมไม่ต้องพึ่งพาธรรมชาติบุคคลในสังคมจะคาดสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้แม่นยำพอควร คนในสังคมนั้นจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย การที่บุคคลจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างแข็งขันในปัจจุบันเพื่อที่จะรอรับผลดีในอนาคต (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532 : 20) และลักษณะมุ่งอนาคตยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี จริยธรรม สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต มีความเพียรพยามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2539 : 17)

1. สามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของอนาคตและสามารถเลือกการกระทำได้อย่างเหมาะสม
2. หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต
3. รู้จักปฏิบัติ รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งตามทฤษฎีของเพียเจท์ ขั้นพัฒนาการคือ ขั้นปฏิบัติการเชิงนามธรรม (Formal Operation) ทั้งนี้เพราะคาดการณ์ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต สิ่งนั้นยังไม่มีตัวตน ต้องอาศัยการอ้างอิงซึ่งอยู่ในรูปนามธรรมหรือสัญลักษณ์ และการเห็นความสำคัญของสิ่งที่เป็นนามธรรมหรือสัญลักษณ์นี้ต้องใช้ความสามารถทางการคิดเชื่อมโยงกับหน่วยการคิดอื่น ๆ ดังนั้น บุคคลที่มีความสามารถทางการรู้คิดสูง จะง่ายต่อการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นด้วย (สุรพงษ์ ชูเดช. 2534)

พัฒนาการของการมุ่งอนาคต

เนอร์มิ (อำพวรรณ โปร่งจิต. 2545 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Nurmi. 1991 : 1-5) ได้เสนอหลักพัฒนาการของ ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ 3 ข้อ โดยสรุปจากการรวบรวมผลการวิจัยลักษณะมุ่งอนาคตในเด็กวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ของนักวิจัยต่าง ๆ จำนวนมาก คือ

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีการพัฒนาการอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ความคาดหวังต่าง ๆ ที่เป็นบรรทัดฐานและความรู้เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นพื้นฐานของความสนใจต่อการมุ่งอนาคตและการวางแผน
2. ความสนใจ การวางแผนละความเชื่อเกี่ยวกับอนาคต เกิดจากการเรียนรู้การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่เพียงเฉพาะพ่อแม่ แต่รวมทั้งเพื่อน ๆ โดยมีอิทธิพลต่อความคิดของวัยรุ่นและการวางแผนเพื่ออนาคต
3. ลักษณะมุ่งอนาคตจะดีโดยมีอิทธิพลจิตวิทยาอื่น ๆ ประกอบ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ประกอบด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแรงจูงใจ บุคคลจะตั้งเป้าหมายชั้นต้นโดยเปรียบเทียบจากแรงจูงใจค่านิยมและความคาดหวังในอนาคตของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับเป้าหมายในอนาคต

2. ขั้นวางแผน บุคคลจะกระทำเพื่อให้เป้าหมายเป็นจริง โดยการวางแผนการทำงานและวิธีการแก้ปัญหาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

3. ขั้นประเมินผลบุคคล จะประเมินผลถึงความเป็นไปได้ของความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายและความสมบูรณ์ของแผนงาน ที่บุคคลวางไว้และตัดสินใจเลือกแนวทาง เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2520 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Kay. 1950) กล่าวว่า การเกิดลักษณะมุ่งอนาคตนั้น อยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมและบุคคล การที่เด็กจะควรรู้ว่าอดใจรอนั้น ส่วนมากจะเกิดในครอบครัวฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้นเพราะครอบครัวฐานะยากจนนั้นย่อมไม่สามารถหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนักทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคตนอกจากนั้นการประสบความสำเร็จด้านต่างๆในชีวิตก็เป็นสิ่งที่จะทำสิ่งต่างๆเพราะมีความหวังจะทำให้สำเร็จที่เคยประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 81-82) ได้เสนอ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนดังนี้

1. ความสำเร็จในการทำงาน (Perfornance Accomplishment) เป็นประสบการณ์ตรงจึงมีผลต่อการคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานจะเป็นตัวเพิ่มความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบผลสำเร็จ ในการทำงานหลายครั้งซ้ำกันจะเป็นตัวลดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ในกรณีที่ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถเกิดจากการประสบความสำเร็จหลายครั้งจะทำให้บุคคลไม่ท้อถอยในการทำงานนั้นเมื่อไม่สำเร็จในบางครั้ง ซึ่งถ้าการไม่ประสบความสำเร็จนั้น สามารถแก้ไขความผิดพลาดด้วยความพยายามจะเป็นแรงเสริมในการทำงานต่อไป แม้งานจะยากเพียงใดบุคคลจะเพิ่มความพยายาม เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) เป็นสิ่งแนะหรือตัวแบบที่บุคคลนำมาพิจารณาความสามารถของตน เมื่อบุคคลสังเกตเห็นผู้อื่นได้รับความสำเร็จในการทำงานยาก โดยไม่มีผลเสียตามมาทำให้เกิดความคาดหวังว่าตนก็สามารถทำงานนั้นได้ถ้าตั้งใจและพยายาม

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) เป็นการรับเอาคำแนะนำชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูล เพื่อพิจารณาความสามารถของตนทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จถึงแม้จะเคยทำงานไม่สำเร็จมาแล้ว เป็นการเพิ่มกำลังใจและความมั่นใจ

อำพวรรณ โปร่งจิต (2545 : 12) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่ซับซ้อนที่พัฒนาขึ้นในตัวบุคคลอย่างเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Future-riented Motives, Interests and Goals) ในขั้นนี้บุคคลจะมีการตั้งเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งบุคคลมีอยู่

2. การวางแผน (Future-oriented Planning) ในขั้นนี้บุคคลจะมีการวางแผนปฏิบัติการ เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนแรก มีการตัดสินใจเลือกวิธีการหรือแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนมีการตรวจสอบว่าวิธีการหรือแนวทางนั้นจะนำไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ หากพบว่าแผนหรือวิธีการที่เลือกไว้ไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเสียใหม่

3. การดูความเป็นไปได้ (Evaluation of the Future) เป็นขั้นการประเมินถึงความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในอนาคต ตลอดจนแผนปฏิบัติการทีได้วางไว้ว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผลตอบแทนที่ได้รับจากกระบวนการนี้จะส่งผลต่อการมีลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล กล่าวคือ หากสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลเป็นไปตามที่คาดหวังหรือต้องการบุคคลก็จะมีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มมากขึ้น แต่หากว่าสิ่งที่คาดหวังไว้ไม่เกิดขึ้น บุคคลก็จะขาดความเชื่อมั่นในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดจากการสะสมการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล ทั้งจากการอบรมเลี้ยงดู การศึกษา การเลียนแบบ ตลอดจนสื่อมวลชน และลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับสภาวะทางสังคมของบุคคล ตลอดจนวัฒนธรรมและครอบครัว รวมทั้งต้องอาศัยความสามารถทางด้านสติปัญญาและการรู้การคิด

2. ความรับผิดชอบ

2.1 ความหมาย

แคทเทล (Cattell, 1963 : 145) ให้ความหมายความรับผิดชอบไว้ว่า คือ บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะของคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ คือคนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลี่ยงข้อบังคับ

กู้ด (Good. 1973 : 498) .ให้ความหมายความรับผิดชอบไว้หลายนัยคือ นัยแรกนั้นเป็นหน้าที่ประจำของแต่ละบุคคลเมื่อได้รับมอบหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง อีกนัยหนึ่งให้ความหมายไว้ว่าเป็นการปฏิบัติงานและหน้าที่โดยเฉพาะซึ่งได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดตามความสามารถของตน

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 9) ให้ความหมายของความรับผิดขอบว่า คือการรู้จักหน้าที่ที่ตนต้องกระทำ ต้องปฏิบัติ ไม่นึกถึงแต่สิทธิเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นนักเรียนมีสิทธิ์ที่จะมาเรียนหนังสือ ความรับผิดชอบของการเป็นนักเรียนคือ ต้องมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่หนีเรียน ความรับผิดชอบจึงเป็นการกระทำที่พึงกระทำหรือควรกระทำตามสถานภาพของบุคคล

โณทัย อุดมบุญญานุภาพ และคณะ (2547 : 120) กล่าวว่า ความรับผิดชอบหมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและตั้งใจ โดยมีการวางแผนไว้อย่างดี ไม่ต้องให้ใครคอยว่ากล่าวตักเตือนและพร้อมที่จะรับผลดีและผลไม่ดีในกิจกรรมที่ตนได้กระทำไป

สรุป ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกโดยการกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ มีความบากบั่น ไม่นึกถึงแต่สิทธิเพียงอย่างเดียว

2.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

อนุวัติ คูณแก้ว (2538 : 52) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทาให้หน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบประสบความสำเร็จและเสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งมีผลทาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ดังนั้นหลักสูตรในปัจจุบันจึงกำหนดให้มีการปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

ทวี ทิวาพัฒน์ (2547 : 13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการเรียนมีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กและเยาวชนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น ต้องนำมาซึ่งความก้าวหน้าประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การมีชื่อเสียง เกียรติยศของวงศ์ตระกูล แต่ถ้าเมื่อใดขาดความรับผิดชอบ ก็ย่อมขาดความก้าวหน้าในชีวิตการงานนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงและวงศ์ตระกูลได้

2.3 คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

บราวเนและคอห์น (Browne and Cohn. 1968 : 58) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นผู้ที่ไว้ใจได้ มีความคิดริเริ่ม มีความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทำงานแข็งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำงานดีขึ้นกว่าเดิม สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อเวลา

แซนฟอร์ด (Sanford, 1970 : 65) อธิบายลักษณะของผู้มีความรับผิดชอบว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่การงาน หน้าที่ทางสังคม หน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ญาติพี่น้อง บุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ

สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 7) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) มีวินัยในตนเอง 2) มีความกระตือรือร้น 3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 4) มีความขยันหมั่นเพียร อดทน อดกลั้น

อังคณา ถิรศิลาเวทย์ (2548 : 16) คุณลักษณะของความรับผิดชอบมีลักษณะ ดังนี้คือ เอาใจใส่การงานและการเรียน มีความพากเพียร ใช้ความสามารถของตนเต็มที่ กล้าเผชิญความจริง และยอมรับผลของการกระทำของตน รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่อย่างดี รักษาสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ติดตามผลงานที่ได้กระทำไป มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และยอมรับผลของการกระทำ

3. ความสัมพันธ์ทางสังคม

มนุษย์ทุกคนย่อมติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ต้องทำกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นักศึกษาเข้ามาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ก็จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับเพื่อน อาจารย์ และครอบครัว ดังนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษาในสังคมของสถานศึกษา ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษานั้น ไพฑูรย์ สินลารัตน์ แบ่งลักษณะความสัมพันธ์ออกเป็น 2 แบบ คือ (สวัสดิ์ วิชระโภชน์. 2549 : 57-58 อ้างอิงมาจาก ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2518 : 134)

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างครอบครัว ครูกับลูกศิษย์ หรือเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การกีฬา การเชียร์ เป็นต้น ลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้ควรเกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างเหมาะสมเฉพาะในครอบครัวและเครือญาติเท่านั้น ความสัมพันธ์ประเภทนี้ ถ้าใช้ในสถาบันอื่นที่นอกจากครอบครัวแล้ว ย่อมเปลี่ยนแปลงโดยง่ายเพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการที่ดี

2. ความสัมพันธ์ทางปัญญา มีความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน การศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การตัดสินพิจารณาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผล

หลักการและความรู้เป็นหลัก คนที่มีเหตุผลดีกว่ามีหลักการดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การเสียสละกำลังกายกำลังใจร่วมกัน ความสัมพันธ์เช่นนี้ จะเกิดขึ้นและดำเนินไปด้วยดีอย่างเหมาะสมในสถาบัน เป็นความสัมพันธ์ที่มีความยั่งยืนมั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญสำหรับกลุ่มเพื่อน

สำหรับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักศึกษานั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 45-46) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาได้รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง

2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์จิตใจ และความต้องการของนักศึกษา ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย

4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคมและการทำงานกับคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี

5. กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา หรือทางกลับกันกลุ่มเพื่อน ก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้

6. นักศึกษาที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้นักศึกษาเลือกทางออกทางอื่นหรือช่วยให้นักศึกษามีภาพพจน์ในทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มิใช่การศึกษา

7. องค์กรบริหารนักศึกษามักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนักศึกษาแต่ละคน

จากเอกสารข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนจะทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเอง ความช่วยเหลือกันและการได้กำลังใจจาก เพื่อน ๆ จะทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นและมีความสุข อันจะส่งผลต่อผลการเรียนและความสำเร็จของนักศึกษาได้

4. บรรยากาศในชั้นเรียน (Atmosphere in the Classroom)

4.1 ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียน

Good (1973 : 106) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมของผู้เรียนที่ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางอารมณ์ของครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกัน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 26) ให้ความหมายว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึงสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมจิตวิทยาในระบบสังคมที่มีการเคลื่อนไหว

สุวิทย์ อุดมพานิชย์ (2544 : 63) อธิบายว่า ห้องเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้หมายถึง ห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ราบรื่น ทุกคนจริงใจต่อกัน ต่างคนต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนและครูต่างก็มีความสุข ทุกคนนับถือกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน ซึ่งครูและนักเรียนช่วยกันคิดค้นขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นลักษณะที่ต่างคนต่างก็ไว้ใจซึ่งกันและกัน มี

ความหวังดีต่อกัน โดยครูเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน

เกิดศิริ ทองนวล (2550 : 41) ให้ความหมายของ บรรยากาศในชั้นเรียนว่า หมายถึง บรรยากาศที่ครูแสดงออกถึงความสนใจต่อนักเรียน มีการเสริมแรง กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ให้ความรักความอบอุ่นเป็นกันเองกับนักเรียน และนักเรียนเป็นมิตรต่อกัน

สรุป บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง บรรยากาศภายในห้องเรียน ที่มีบรรยากาศอบอุ่น ราบรื่น ทุกคนจริงใจต่อกัน ต่างคนต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนนับถือกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน

4.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน

มุส (สุภาณี ปิยะอภินันท์. 2539 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Moos. 1934 : 327) สรุปว่า บรรยากาศในห้องเรียนจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความสัมพันธ์ (Relationship Dimension) ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน (Involvement) คือการที่ผู้เรียนได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมในห้องเรียน

1.2 การสนับสนุน ส่งเสริมทางอารมณ์ (Emotional Support) คือการที่ผู้เรียนได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุน แนะนำ ชี้แนะจากครูและเพื่อนร่วมชั้น

2. ด้านการพัฒนาการส่วนบุคคล (Personal Development Dimensions) ได้แก่

2.1 ความเป็นอิสระ (Independent) คือการที่นักเรียนมีอิสระในการคิดและการกระทำตามใจตนเองโดยไม่มีผู้อื่นมาบังคับ

2.2 การมีเพื่อนฝูง (Traditional Social Orientation) คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียนไม่ว่าจะเป็นความรักใคร่ปรองดอง สามัคคี หรือการแบ่งพรรคแบ่งพวก การอยู่โดดเดี่ยวลำพัง

2.3 การแข่งขัน (Competition) คือมีการเปรียบเทียบผลการเรียน หรือการทำงานใดๆ เพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้น การแข่งขันอาจจะเป็นการแข่งขันกับตนเองหรือแข่งขันกับเพื่อนร่วมชั้น

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ (Academic Achievement) เป็นเกณฑ์หนึ่งในการวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน จะมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.5 เชาว์ปัญญา (Intellectuality) คือปฏิภาณ ไหวพริบ ความฉับไวในการแก้ปัญหาหรือทำการใดๆ บรรยากาศในห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก ได้คิด ได้ทำ จะช่วยพัฒนาทางด้านเชาวน์ปัญญาของนักเรียนในห้องเรียน

3. ด้านการดำเนินงาน (System Maintenance and System Change Dimensions)

3.1 ระเบียบและการมีระบบงาน (Order and Organization) คือ บรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นระเบียบ รู้จักทำงานเป็นลำดับขั้นและความประณีตในการกระทำใดๆ

3.2 อิทธิพลของนักเรียน (Student Influence) คือการให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลายแปลกใหม่

4.3 ประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียน

มูร์ (Moor. 1978 : 263-269) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศหรือสภาพการณ์ที่ครูผู้สอนพยายามสร้างขึ้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Atmosphere) คือ การสร้างบรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียน มีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติของนักเรียน ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพ ที่เหมาะสม ได้แก่ ห้องเรียนที่มีสีสันน่าดูและสบายตา อากาศถ่ายเทได้สะดวกปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ห้องเรียนต้องมีบรรยากาศของความเป็นอิสระต่อการเรียนรู้ การปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนเหมาะสมกับการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนต่าง ๆ สามารถเคลื่อนไหวหรือดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้และที่สำคัญคือ ครูผู้สอนจะต้องมีการจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมทุกครั้งก่อนทำการสอน เช่น สภาพของห้องเรียนต้องมีความเหมาะสมต่อการจัดสอนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่ม การอภิปรายหรือวิธีการแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตใจ (Psychological Atmosphere) บรรยากาศลักษณะนี้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน อย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวา และราบรื่นนั้น ครูผู้สอนกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองต้องมีความสัมพันธ์กัน มีปฏิสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีควรมีบรรยากาศของความร่วมมือกัน ซึ่งทั้งครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน บรรยากาศทางจิตใจ ประกอบด้วย บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน บรรยากาศที่ท้าทาย เป็นบรรยากาศที่ครูผู้สอนจะสร้างให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจ ติดตามและค้นคว้าศึกษา บรรยากาศการยอมรับนับถือเป็นบรรยากาศที่นักเรียนยอมรับนับถือครูผู้สอนในฐานะที่ให้ความรู้ บรรยากาศของการควบคุมเป็นบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนในชั้นเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบของห้องเรียน บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ เป็นลักษณะของบรรยากาศที่ครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 10-14) แบ่งบรรยากาศในห้องเรียนออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ คือ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสม ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ห้องเรียนควรมีสีสันน่าดู และเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทดี และแสงพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศของความเป็นอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีระเบียบเรียบร้อยวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ภายในห้องเรียนสามารถเคลื่อนย้ายและดัดแปลงเพื่อการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้ การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง

2. บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศจิตวิทยา มีลักษณะของห้องเรียนดังนี้

2.1 บรรยากาศของความคุ้นเคยซึ่งผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ร่วมกันสร้าง ดังนี้

2.1.1 บุคลิกภาพของผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพและสะอาด มีอารมณ์ขัน ท่าทางเหมาะสม การใช้คำพูดเหมาะสมและมีเสียงน่าฟัง สิ่งเหล่านี้เป็นการเร้าใจและดึงดูดความสนใจผู้เรียน

2.1.2 พฤติกรรมการสอน เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ซักถาม โต้แย้งและถามคำถามหรือการสอนที่ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ห้องเรียนดำเนินการเรียนการสอนด้วยความสนุกสนานมีชีวิตชีวา

2.1.3 พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศคือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดหรือแนะนำอย่างเต็มใจ โดยปลอดจากการวิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียนด้วยกัน มีการถามคำถาม ตลอดจนโต้แย้งกับผู้สอนและผู้เรียนอย่างมีเหตุผลและถูกต้องตามกาลเทศะ

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นอิสระในการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็นร่วมกันเป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา สนุกสนาน

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกระตือรือร้นสนใจติดตาม ค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัยทันเหตุการณ์

2.4 บรรยากาศการยอมรับนับถือ คือ บรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหา และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

2.5 บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียนและผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบ

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางที่พึงประสงค์

4.4 การจัดการเรียนการสอนกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

อิทธิพลของชั้นเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่นอกเหนือจากบ้าน และเพื่อนที่จะมีผลต่อการเรียนของเด็ก และมีส่วนช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียน ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่ควรละเลยในเรื่องนี้และคาเพลน (เพิ่มวุธ บุบผามาตะนัง. 2542 : 29 อ้างอิงมาจาก Kaplen. 1959) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนการสอนว่าบรรยากาศในห้องเรียนของเด็กมัธยม และระดับมหาวิทยาลัยเนื่องจากเด็กวัยนี้

ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับตนเองมากที่สุด เช่น ต้องการให้ครูยอมรับ รู้สึกเป็นกันเอง และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน เพราะฉะนั้นบรรยากาศที่เด็กกลุ่มนี้ต้องการคือ ต้องการให้ครูสนใจปฏิกิริยาของเด็ก พูดคุยเป็นกันเองกับนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน หรือให้ครูยกย่องเมื่อเด็กทำงานดีและผู้สอนควรให้อิสระแก่เด็กในการที่จะเสนอแนะบางอย่าง หรือเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับที่เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 265-267) ได้กล่าวว่า งานด้านการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นต้องคำนึงถึงบรรยากาศของชั้นเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็กมาก เช่น นักเรียนระดับใดก็ต้องจัดบรรยากาศของกิจกรรมให้เหมาะสมกับชั้นนั้น ๆ เพราะงานแต่ละอย่างย่อมมีความแตกต่างกัน และมีความหมายแตกต่างกันสำหรับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ มูลี้ (นรินทร์ สมสมัย. 2542 : 32 อ้างอิงมาจาก Mouly. 1965 : 478) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบอื่น ๆ ในชั้นเรียนที่มีผลต่อการเรียนและสุขภาพจิตของเด็ก เช่น หลักสูตร ระเบียบวินัย อารมณ์ของครูและนักเรียน การสอน ฯลฯ จะเห็นได้ว่าความต้องการหรือบรรยากาศเหล่านี้จะมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กมากจะทำให้เด็กรู้สึกสบายใจและรู้สึกอบอุ่นทางด้านอารมณ์ ดังที่โมว์ตากัส (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. 2530 : 7 อ้างอิงมาจาก Moustakus. n.d.) ได้กล่าวไว้ว่า ในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระภายในขอบเขตของชั้นเรียน เด็กจะรู้สึกกล้าวิพากษ์วิจารณ์ นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการช่วยเหลือร่วมมือกัน นักเรียนที่อ่อนก็มีโอกาสที่จะได้ซักถามเพื่อนฝูง หรือกล้าที่จะไปถามครูเพราะครูยอมรับเด็กไม่ว่าเด็กจะเรียนอ่อนก็มีโอกาสที่จะได้ซักถามเพื่อนฝูง หรือกล้าที่จะไปถามครู เพราะครูยอมรับเด็กไม่ว่าเด็กจะเรียนอ่อนหรือเก่งก็ตาม ความรู้สึกที่เป็นกันเองกับเด็ก ทำให้รู้สึกว่าครูเป็นที่พึ่งของตนได้นอกเหนือจากพ่อแม่ของตน และนักเรียนไม่ต้องวิตกกังวลเรียนด้วยความสบายใจ ตรงข้ามกับการปฏิบัติของครูที่มีอำนาจเหนือเด็กทุกอย่าง ถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบแบบแผน ทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ครูต้องการ ถ้าสิ่งนั้นอยู่ในความสามารถของเด็กก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าสิ่งนั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของเด็กย่อมก่อให้เกิดความวิตกกังวล มีความคับข้องใจและมีความเครียดทางจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียทางด้านการเรียนของนักเรียนได้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2529 : 43) ได้ระบุถึง การสร้างบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบหลายองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครู ที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนด้วยความคาดหวังที่ดีต่อนักเรียน รวมทั้งการมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังสูง ในทางตรงกันข้ามทัศนคติ และความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มักมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถามเข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุกกระตือรือร้น และช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครู จะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุดแต่ควรให้พฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

สถาบันการพลศึกษา

1. ประวัติของสถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เดิมคือ วิทยาลัยพลศึกษา ทำหน้าที่ผลิตครู โดยเฉพาะครูสอนพลศึกษาและสุขศึกษา แต่ปัจจุบันได้เพิ่มบทบาทในการผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพ ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพเพิ่มขึ้น

กรมพลศึกษาได้ดำเนินการผลิตครูพลศึกษามาเป็นเวลานานโดย รับโอนโรงเรียนพลศึกษากลางมาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเรื่อยมา จนได้มีการจัดตั้ง “วิทยาลัยพลศึกษา” ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2496 เพื่อดำเนินการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง พลศึกษา) และตั้ง “โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย” ขึ้นในปีการศึกษา 2501 เพื่อดำเนินการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ. พลานามัย) ต่อมาได้ยุบเลิกโรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัยในปี พ.ศ. 2512 และได้ขยายหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษาเป็นระดับปริญญาตรี โดยเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา แต่ยังคงดำเนินการโดยกรมพลศึกษา และใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา”

ในปี พ.ศ. 2514 ได้ยุติการดำเนินการวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนกลางและโอนวิทยาลัยวิชาการ ศึกษาพลศึกษาไปให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาดำเนินการต่อไป กรมพลศึกษาได้เปิด ดำเนินการผลิตครูพลศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยเริ่มเปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่” ขึ้นเป็นแห่งแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 เปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม” เป็นแห่งที่สอง และมีการเปิดเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่างๆ เรื่อยมา จนกระทั่งมีวิทยาลัยพลศึกษารวม 17 แห่ง เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายบรรจุข้าราชการครูจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ ทำให้กรมพลศึกษาเริ่มหาแนวทางยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาให้สามารถเปิดทำการสอนใน ระดับปริญญาตรี โดยในระยะแรกได้จัดทำโครงการร่วมมือทางวิชาการกับกรมการ ฝึกหัดครู ให้วิทยาลัยครูรับวิทยาลัยพลศึกษาเข้าสมทบทางวิชาการเพื่อเปิดสอนระดับ ปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 ในขณะเดียวกันก็พยายามหาแนวทางที่จะเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรีด้วยตน เอง จนได้มีการร่างพระราชบัญญัติเพื่อยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นเป็นสถาบัน การศึกษาระดับปริญญา เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. 2538 และใช้ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล”

กรมพลศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลตามลำดับขั้นตอนพร้อมๆ กับที่กรมอาชีวศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และกรมศิลปากรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันพัฒนศิลป์ ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ แต่เนื่องจากสาเหตุบางประการกรมพลศึกษาได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบัน กาญจนมงคลกลับมาพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ทันเวลา เนื่องจาก สภาผู้แทนราษฎรหมดอายุลง จึงต้องนำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลมาเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนใหม่อีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่แล้ว โดยมีคำสั่ง

กรมพลศึกษาที่ 111/2541 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล เพื่อพิจารณาทบทวน แก้ไข ปรับปรุง เนื้อหา รายละเอียดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เพื่อเสนอกระทรวงศึกษาธิการอีกครั้งหนึ่ง และได้มีการจัดทำแผนพัฒนากรม พลศึกษา สำหรับปีงบประมาณ 2542 และ 2543 โดยเป้าหมายประการหนึ่งคือการพัฒนาวิทยาลัยพลศึกษาให้เป็นสถาบันกาญจนมงคล ต่อมาได้มีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 2180 / 2541 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2541 แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการสถาบันกาญจนมงคล เพื่อวางแผนปฏิบัติการ ติดตามงาน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมเอกสาร เพื่อนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ซึ่งได้ดำเนินการเตรียมการในด้านต่างๆ รวมทั้งการเตรียมการด้านหลักสูตร โดยมีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 614 / 2542 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้มีการจัด โครงสร้างหน่วยงานทางการศึกษาขึ้นใหม่ กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าน่าจะยกฐานะ วิทยาลัยพลศึกษาขึ้นเป็นสถาบันกาญจนมงคลโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กรม พลศึกษาจึงได้ดำเนินการปรับร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล เป็นพระราชกฤษฎีกาและนำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณา กระทรวง ศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ สป 416 / 2543 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2543 แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองร่างพระราชกฤษฎีกาสถาบันกาญจนมงคล เพื่อเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป แต่เมื่อดำเนินการตามขั้น ตอนแล้วสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ากรณีนี้ไม่สามารถตราเป็นพระ ราชกฤษฎีกาได้ ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนกลับมาเป็นร่างพระ ราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถนำเสนอได้ทันเนื่องจาก สภาผู้แทนราษฎรได้หมดอายุลงในปลายปี พ.ศ. 2543

กรมพลศึกษายังคงมีความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะผลักดันวิทยาลัยพลศึกษาให้ เป็นสถาบันการศึกษาระดับปริญญา โดยได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาในสังกัดกรมพลศึกษา และมีความเห็นว่าควรเปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันการพลศึกษา” ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 ได้มีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 136 / 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา เพื่อดำเนินการต่อ ไป คณะกรรมการได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลมาพิจารณาปรับปรุงให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น และได้นำเสนอต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ สำนักงบประมาณ คณะอนุกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมาธิการการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 ตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา ขึ้นคณะหนึ่ง และได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นอีกคณะหนึ่งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2545 เพื่อช่วยในการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ หลังจากที่คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้วได้เสนอรายงานต่อคณะ กรรมาธิการการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการได้มีมติเห็นชอบและให้กรรมาธิการที่เป็นสมาชิก พรรคต่างๆ นำเสนอต่อพรรคเพื่อพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาเข้าสู่การ พิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในนามของแต่ละพรรคต่อไป ซึ่งต่อมาได้มีพรรคต่างๆ นำเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รวม 3 พรรค คือ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทยพัฒนา และพรรคชาติพัฒนา คณะกรรมการยกร่างฯ ได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อพิจารณา

นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา (นายสนธยา คุณปลื้ม) ได้ให้ความเห็นชอบและนำเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการคณะ รัฐมนตรี ซึ่งได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 เพื่อพิจารณา ก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยกร่างฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าชี้แจงและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 ได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณารายละเอียดก่อนเสนอเข้าสู่ สภาผู้แทนราษฎรต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มอบให้คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 8 ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน 2546 โดยคณะกรรมการยกร่างฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าชี้แจงและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการประชุมทุกครั้ง จนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยและส่งสำนักงานเลขาธิการคณะ รัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุเรื่องร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา เข้าวาระการประชุม ในวันที่ 24 มีนาคม 2547 ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ รับหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา เพื่อพิจารณาในรายละเอียด จนกระทั่งพิจารณาเสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรได้ปิดสมัยประชุมสามัญในวันที่ 29 พฤษภาคม 2547 จึงต้องรอนำเข้าวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดมา สภาผู้แทนราษฎรได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในวาระ 2 และวาระ 3 ในวันที่ 25 สิงหาคม 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์ (286 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง) เห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา และให้ส่งวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป วุฒิสภาได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในวันที่ 6 กันยายน 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์ รับหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไว้พิจารณา พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการ พลศึกษาเพื่อพิจารณาในรายละเอียด จนกระทั่งพิจารณาเสร็จเรียบร้อยเมื่อวัน ที่ 18 ตุลาคม 2547 และได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาใน วาระ 2 และวาระ 3 วุฒิสภาได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในวันที่ 26 ตุลาคม 2547 และมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เสนอ เนื่องจากวุฒิสภาได้มีการปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในบาง ส่วน จึงต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรได้ นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาที่วุฒิสภาแก้ไขมาพิจารณาในการประชุม เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไข สภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไปยังสำนักงาน เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อตรวจทานและดำเนินการทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตรวจทานราย ละเอียดร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาและทูลเกล้าฯ ถวาย ตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548 และพระราชทานคืนมายังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลใช้บังคับต่อไป สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยกลุ่มงานราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา ตอนที่ 13 ก เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 และทำให้พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน

ประกาศเป็นต้นไป จึงนับได้ว่าสถาบันการพลศึกษาได้ก่อกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

2. วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันชั้นนำที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬาและสุขภาพสู่ความเป็นเลิศระดับมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

3. พันธกิจ

3.1 จัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาวิจัยและให้บริการทางวิชาการกับชุมชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

3.4 ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

4. ปรัชญา พลศึกษา และกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ

5. ภารกิจ

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

6. วิทยาเขตของสถาบันการพลศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยาเขตของสถาบันการพลศึกษา รวมทั้งสิ้นมี 17 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตกระบี่ วิทยาเขตกรุงเทพ วิทยาเขตชลบุรี วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตชุมพร วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตตรัง วิทยาเขตเพชรบูรณ์ วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตยะลา วิทยาเขตลำปาง วิทยาเขตศรีสะเกษ วิทยาเขตสมุทรสาคร วิทยาเขตสุโขทัย วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตอ่างทอง และวิทยาเขตอุดรธานี

โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น

โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Equation model : SEM) เดิมใช้โมเดลลิสเรล (LISREL) ซึ่งโมเดลสมการโครงสร้างมีประโยชน์ในการนำมาใช้แก้ปัญหาทางการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ นอกจานี้ยังมีประโยชน์ในการศึกษาทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค พฤติกรรมผู้บริโภค รวมไปถึงองค์ประกอบในแบบวัดด้านพุทธิพิสัยและปรากฏการณ์อื่นๆ วิธีการนี้รวมไปถึงการวิเคราะห์สาเหตุเชิงเส้นตรง (Linear Causal Analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นต้น (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2554 : เว็บไซต์)

การศึกษาสายสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นำไปใช้กันมากในการวิจัยทางสังคมวิทยา จิตวิทยา และเศรษฐศาสตร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะนี้มีหลายโปรแกรม เช่น AMOS LISREL CALIS EQS LISCOMP SEPATH เป็นต้น การวิเคราะห์โครงสร้างความแปรปรวนจัดเป็นสถิติในกลุ่ม Multivariate Analysis ซึ่งรวมเอาการวิเคราะห์เชิงยืนยันตัวประกอบ การสร้างสมการหรือโมเดลทางเศรษฐมิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงซึ่งวัดจากตัวแปรสังเกตที่เกี่ยวข้อง โมเดลโครงสร้างความแปรปรวน ประกอบด้วยโมเดลย่อย 2 โมเดล คือ โมเดลการวัด (Measurement Model) ซึ่งจะเน้นให้เห็นว่าตัวแปรแฝงจะวัดด้วยตัวแปรสังเกตได้อย่างไร และโมเดลโครงสร้าง (Structural Model) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน และความคลาดเคลื่อนที่ไม่สามารถศึกษาได้จากความสัมพันธ์ดังกล่าว กล่าวโดยรวมแล้ว การวิเคราะห์โครงสร้างความแปรปรวนร่วม เป็นการศึกษาว่าโครงสร้างความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรแฝงตามสมมุติฐานหรือเชิงทฤษฎี กับโครงสร้างความแปรปรวนจากข้อมูลเชิงประจักษ์ว่ามีความเหมาะกลมกลืนกันเพียงใด **ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงใช้ข้อมูลที่เป็นความแปรปรวนร่วม ไม่ใช้ข้อมูลดิบจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง (**สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 213)

ส่วนประกอบในโมเดลลิสเรล

จากที่กล่าวแล้วว่าโมเดลลิสเรล เป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรง (Linear Equation) ระหว่างตัวแปรทั้งหมดโมเดลรวมของลิสเรลประกอบด้วยโมเดลย่อย 2 โมเดลคือ โมเดลการวัด (Measurement Model หรือ Confirmatory Factor Analysis) กับโมเดลโครงสร้างหรือโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน ความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลทั้งหมดก็คือ สมมติฐานทางการวิจัยซึ่งสามารถสร้างโมเดลได้โดยอาศัยพื้นฐานจากทฤษฎี ดังตัวอย่างในภาพ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ **(**สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 214-215)

1. โมเดลการวัด (Measurement Model or Confirmatory factor Models)

โมเดลการวัดเป็นโมเดลการวิเคราะห์ตัวประกอบซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed Variable) กับตัวประกอบหรือตัวแปรแฝง (Latent Variable) โมเดลการวัดประกอบด้วยชุดของตัวแปรอิสระที่สังเกตได้ $X = (x_1 , x_2 , \dots , x_p)$ และตัวแปรตามที่สังเกตได้ $Y = (y_1 , y_2 , \dots , y_q)$ ชุดของตัวแปร X และ Y ถูกนำมาวิเคราะห์ตัวประกอบ ซึ่ง จะได้ตัวประกอบร่วม (ตัวแปรแฝง) $\xi = (\xi_1 , \xi_2 , \dots , \xi_m)$ และ $\eta = (\eta_1 , \eta_2 , \dots , \eta_n)$ ตลอดจนตัวประกอบเฉพาะ (ความคลาดเคลื่อน) $\delta = (\delta_1 , \delta_2 , \dots , \delta_p)$ และ $\varepsilon = (\varepsilon_1 , \varepsilon_2 , \dots , \varepsilon_q)$ ตามลำดับดังสมการ

$$X = \lambda x \xi + \delta \qquad\qquad Y = \lambda y \eta + \varepsilon$$

เมื่อ X = เวคเตอร์ของค่าจากการวัดตัวแปรอิสระที่สังเกตได้ (ตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรอิสระ : ξ)

λx (Lamda x) = เมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยหรือน้ำหนักตัวประกอบ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง X กับ ξ

δ (Delta) = เวคเตอร์ของค่าความคลาดเคลื่อนในสมการ X

Y = เวคเตอร์ของค่าจากการวัดตัวแปรตามที่สังเกตได้ (ตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม : η)

λy (Lamda y) = เมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยหรือน้ำหนักตัวประกอบ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Y กับ η

ε (Epsilon) = เวคเตอร์ของค่าความคลาดเคลื่อนในสมการ Y

2. โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation model) โมเดลสมการโครงสร้างเป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวประกอบหรือตัวแปรแฝง (Latent Variable) ด้วยกันเอง ตัวแปรแฝง η และ ξ โดยทั่วไปมีความสัมพันธ์กัน (Oblique) ทั้งภายในกลุ่มตัวแปรและระหว่างกลุ่มตัวแปร โดย η'S ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม (Latent Endogenous Variables) และ ξ'S ถูกกำหนดให้เป็นให้เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรอิสระ (Latent Exogenous Variables) ดังสมการ

$$\eta = \beta\eta + \gamma\xi + \zeta$$

เมื่อ η (eta) = เวคเตอร์ของตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม

ξ (xi) = เวคเตอร์ของตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรอิสระ

β (Beta) = เมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอย ซึ่งแสดงอิทธิพลโดยตรงของ η ที่มีต่อ η ตัวอื่น ๆ ดังนั้นสมาชิกในแนวทแยงมุมของ β จะมีค่าเป็น 0

γ (qamma) = เมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอย ซึ่งแสดงอิทธิพลโดยตรงของ ξ ที่มีต่อ η

ζ (Zeta) = เวคเตอร์ของความคลาดเคลื่อนของการวัดสมการ Y

โมเดลสมการโครงสร้างใช้ในการศึกษาภายใต้ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในเทอมของตัวแปรเหตุและผลและตัวบ่งชี้ เพราะแต่ละสมการในโมเดลจะแสดงการเชื่อมโยงเชิงสาเหตุมากกว่าความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ ไม่ใช่แต่พารามิเตอร์โครงสร้างแต่ยังรวมไปถึงการหาสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ โมเดลการวัดมีความสำคัญในทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ เมื่อคุณลักษณะที่ต้องการวัดเป็นนามธรรม เช่น พฤติกรรมของบุคคล เจตคติ ความรู้สึกและแรงจูงใจ โดยมากในการวัดจะมีความคลาดเคลื่อนในการวัดรวมอยู่ด้วย และโมเดลการวัดจะต้องแสดงความคลาเคลื่อนในการวัดด้วย

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับโมเดลลิสเรล

การวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างลิสเรลมีข้อตกลงเบื้องต้น 4 ข้อดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง จากการรวมตัวในเชิงบวก และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุ

2. การแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรภายนอก (ต้น) และตัวแปรภายใน (ตาม) และความคลาดเคลื่อน มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ และความคลาดเคลื่อน e, d, z มีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์

3. มีความเป็นอิสระต่อกันระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อน มีข้อตกลงดังนี้
   - ค่าความคลาดเคลื่อน e และค่าตัวแปรแฝง E เป็นอิสระต่อกัน
   - ค่าความคลาดเคลื่อน d และค่าตัวแปรแฝง K เป็นอิสระต่อกัน
   - ค่าความคลาดเคลื่อน z และค่าตัวแปรแฝง K เป็นอิสระต่อกัน
   - ค่าความคลาดเคลื่อน e, d และ z เป็นอิสระต่อกัน

4. สำหรับกรณีการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดค่าตัวแปรมากกว่า 2 ครั้ง ค่าตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลา (time lag) ระหว่างการวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ทศพร อันสงคราม (2545 : 97) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทั้ง 12 ปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติ ที่ 0.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน คือ ความต้องการพัฒนาตนเอง เนื้อหาและหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียน การเสริมแรง เป้าหมายในอนาคต และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตามลำดับ

มรกต ศรียาสวิน (2545 : 61) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนด์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเรียงลำดับตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ตามลำดับ และตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนได้ร้อยละ 34.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิรินันท์ วรรัตนกิจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน กับชุดตัวแปร

ตามด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ได้ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล 2 ชุด มีค่าเท่ากับ .717, .101 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในชุดที่หนึ่ง ส่วนในชุดที่สองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศันสนีย์ ภู่พงศ์พัฒนา (2547 : 86) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต ในกรุงเทพมหานครในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตอยู่ในระดับปานกลางและระดับดี ปัจจัยที่สามารถทำนายแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต คือ สัมพันธภาพในครอบครัว

ศุภรินทร์ เฮียงเฮี่ย (2548 : 67-68) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาสูงสุด คือ ด้านเป้าหมายในอนาคต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .711 ตัวพยากรณ์ที่ความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่ำสุด คือ ด้านความนิยมในการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .478 2) ตัวแปรที่พยากรณ์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ด้านเป้าหมายในอนาคต ด้านการเสริมแรงในการศึกษา ด้านบุคลิกภาพของครูพลศึกษา ด้านความมุ่งมั่นในการศึกษา และด้านความต้องการพัฒนาตนเอง

สมลักษณ์ ขาวเจริญ (2548 : 92) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับปานกลาง 2) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองและความคาดหวังของผู้ของผู้ปกครองที่มีต่อตัวนักเรียน 3) ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1.ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ 2.ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง 3. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน 4. เพศ และ 5. ระดับชั้นการศึกษา และตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 19.80

อังคณา ถิรศิลาเวทย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบต่อการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีวินัยในตนเอง ความ

อดทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

จันทร์จิรา วงษ์บุญงาม (2549 : 103) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านปัจจัยทางสังคม จำแนกตามเพศ สาขาวิชา อาชีพของผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาเดิมโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลปรากฏว่า แรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านปัจจัยทางสังคม ด้านลักษณะของสถาบันด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

วรงค์รอง บุญชูศรี (2549 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 มีแรงจูงใจในการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้วยกัน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสิ้น 5 ปัจจัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การมุ่งอนาคต บรรยากาศในชั้นเรียน เจตคติในการเรียน ความตั้งใจเรียน และพฤติกรรมในการเรียน

ปิยะรัตน์ ดีกลาง พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และเวธนี กรีทอง (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการมาเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการมาเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ จังหวัดหนองคายทางบวก คือ เพศ ระดับชั้น ความศรัทธาต่อโรงเรียน ลักษณะทางกายภาพทางด้านการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและเพื่อน

เมธี กลมดวง (2550 : 80-81) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคุณภาพชีวิตกับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น คุณภาพชีวิตด้านการเรียน คุณภาพชีวิตด้านบริการที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย และคุณภาพชีวิตด้านสังคม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณ เท่ากับ .708 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง เท่ากับ .497 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ .318 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตและจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ ได้จำนวนองค์ประกอบที่ชัดเจนเป็น 7 องค์ประกอบ และตั้งชื่อองค์ประกอบตามลำดับ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสวัสดิการทางสังคม องค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบด้านความสะดวกและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย องค์ประกอบด้านการส่งเสริมความผูกพันกับบุคคลอื่น

องค์ประกอบด้านสาธารณูปโภคและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย องค์ประกอบด้านสวัสดิการสุขภาพและบริการแนะแนวของมหาวิทยาลัย และองค์ประกอบด้านการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้เรียน 3) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ องค์ประกอบด้านการเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้เรียน องค์ประกอบด้านสวัสดิการทางสังคม องค์ประกอบด้านการส่งเสริมความผูกพันกับบุคคลอื่น องค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาผู้เรียน และองค์ประกอบด้านสาธารณูปโภคและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .707 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง เท่ากับ .496 มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 49.6 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 7.9723 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 13.270

สิรินทิพย์ สมคิด (2551 : 89-91) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลาดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่น้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ร้อยละ 49.5

กฤษณา ยอดมงคล (2552 : 95) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปริญญาโท กรณีศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติของผู้สอนที่ได้รับการยอมรับจากมากไปหาน้อยคือประสบการณ์ในการสอน คุณวุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และอายุของผู้สอน ตามลำดับ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเชิงตรรกศาสตร์วิทยา พบว่ามีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน คือผู้สอนที่มีประสบการณ์มักเป็นผู้สอนที่ทรงคุณวุฒิตรงสาขาวิชาสอน และตำแหน่งวิชาการก็สอดคล้องกับเรื่องประสบการณ์ คุณวุฒิทางการศึกษาและอายุ

ธีระศักดิ์ พรมลาย (2552 : 95) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในกาเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 9 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจในตน พฤติกรรมการสอนของครูวิทยาศาสตร์ การส่งเสริมการเรียนวิทยาศาสตร์ของผู้ปกครอง บรรยากาศในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การวัดและประเมินผลของครูวิทยาศาสตร์ การใช้สื่อและนวัตกรรม และสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับแรงจูงในการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์แรงจูงในในการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ร้อยละ 66.4

ทิพย์สุดา ไชยพฤกษ์ (2552 : 86-87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า 1) บุคคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีแรงจูงใจในการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านบุคคล พบว่า แรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคลากรสายสนับสนุนมีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้คุณค่าของผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกันกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคลากรสายสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนความวิตกกังวลมีความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับแรงจูงใจในการเรียนของบุคลากรสายสนับสนุนและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ได้แก่ การสนับสนุนจากองค์การ การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคลากรสายสนับสนุน 3) การรับรู้คุณค่าของผลลัพธ์ที่ได้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Simpson และ Cannon (1985 : 132-137) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ แรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แบ่งตามเพศและความสามารถของนักเรียนระหว่างที่เรียนวิทยาศาสตร์เพื่อชีวิตในเกรด 7 โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Time series Repeated Measures Design พบว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์และแรงจูงใจทั้งเพศหญิงและชาย ในทุกกลุ่มความสามารถมีแนวโน้มลดลงจากช่วงเริ่มเรียนจนกระทั่งเรียนจบ เพศชายมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมีแรงจูงใจสูงกว่าเพศชาย นักเรียนในกลุ่มความสามารถสูง (Advance Group) มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงตลอดปีที่เรียน ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่าเจตคติต่อวิทยาศาสตร์เป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ดี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับความสามารถ โดยกลุ่มที่มีความสามารถสูงจะมีผลสัมฤทธิ์สูง กลุ่มที่มีความสามารถต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15,105 คน (สถาบันการพลศึกษา. 2554)

ตาราง 1 จำนวนประชากร

วิทยาเขต	จำนวนนักศึกษา			
	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ	คณะศิลปศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์	รวม
กระบี่	193	123	477	793
กรุงเทพ	213	139	645	997
ชลบุรี	198	99	537	834
ชัยภูมิ	170	26	375	571
ชุมพร	88	27	296	411
เชียงใหม่	193	76	1159	1428
ตรัง	105	43	477	625
เพชรบูรณ์	46	26	405	477
มหาสารคาม	193	79	871	1143
ยะลา	643	307	1384	2334
ลำปาง	81	25	400	506
ศรีสะเกษ	126	25	623	774

ตาราง 1 (ต่อ)

วิทยาเขต	จำนวนนักศึกษา			
	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ	คณะศิลปศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์	รวม
สมุทรสาคร	148	61	275	484
สุโขทัย	94	60	1187	1341
สุพรรณบุรี	384	162	636	1182
อ่างทอง	77	34	295	406
อุดรธานี	124	47	628	799
รวม	3,076	1,359	10,670	15,105

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2554)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 850 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ที่ Schumacker และ Lomax, Hair และคณะ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 311 ; อ้างอิงมาจาก Schumacker and Lomax (1996), Hair and Others (1998)) ได้เสนอให้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คน ต่อตัวแปรในการวิจัย 1 ตัวแปรสังเกตได้ การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างต้องใช้อย่างน้อย 360 คน แต่เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางยามาเน่ ที่ระดับ 99% โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน ±5% จากประชากรจำนวน 15,105 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 850 คน

2. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของจำนวนนักศึกษาแต่ละวิทยาเขต ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาเขต	จำนวนนักศึกษา			
	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ	คณะศิลปศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์	รวม
กระบี่	11	7	27	45
กรุงเทพ	12	8	36	56
ชลบุรี	11	6	30	47
ชัยภูมิ	10	1	21	32
ชุมพร	5	2	17	24
เชียงใหม่	11	4	65	80
ตรัง	6	2	27	35
เพชรบูรณ์	3	1	23	27
มหาสารคาม	11	4	49	64
ยะลา	36	17	78	131
ลำปาง	5	2	23	30
ศรีสะเกษ	7	1	35	43
สมุทรสาคร	8	3	15	26
สุโขทัย	5	3	67	75
สุพรรณบุรี	22	9	36	67
อ่างทอง	4	2	17	23
อุดรธานี	7	3	35	45
รวม	173	77	600	850

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัด แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 แบบวัดการมุ่งอนาคต ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 4 แบบวัดความรับผิดชอบ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 5 แบบวัดความสัมพันธ์ทางสังคม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 6 แบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

วิธีการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาข้อคำถามในแบบวัดให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างแบบวัดให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยยึดแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำแบบวัดที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 5 ท่าน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

3.1 อาจารย์ ดร.ยุราวดี เนื่องโนราช รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และการวิจัย

3.2 อาจารย์ผาสุก เปานาเรียง อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

3.3 อาจารย์สัมพันธ์ บัวทอง อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3.4 อาจารย์กิติชัย แสนสุวรรณ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3.5 อาจารย์นิตยา ชมพูวิเศษ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจเป็นรายข้อ โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด เป็นดังนี้

แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา ค่าอำนาจจำแนก 0.288-0.606
แบบวัดการมุ่งอนาคต ค่าอำนาจจำแนก 0.385-0.677
แบบวัดความรับผิดชอบ ค่าอำนาจจำแนก 0.333-0.598
แบบวัดความสัมพันธ์ทางสังคม ค่าอำนาจจำแนก 0.386-0.705
แบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ค่าอำนาจจำแนก 0.290-0.693

6. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับตามวิธีการหาแอลฟา (α) ของครอนบาค

แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84
แบบวัดการมุ่งอนาคต ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84
แบบวัดความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84
แบบวัดความสัมพันธ์ทางสังคม ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84
แบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

7. จัดพิมพ์แบบวัดเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถาบันการพลศึกษา จำนวน 17 วิทยาเขต ยกเว้น วิทยาเขตมหาสารคาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยได้ประสานงาน ขอรายชื่อผู้รับผิดชอบช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวิทยาเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละวิทยาเขตให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนแบบวัดที่ได้รับคืนมาว่ามีความสมบูรณ์และครบตามที่แจกไปหรือไม่ และตรวจสอบว่าวิทยาเขตใดที่ยังไม่ส่ง พบว่า มีบางแห่งยังไม่ส่งข้อมูล จึงได้ติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบในวิทยาเขตนั้นๆ ให้ช่วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและส่งกลับมายังผู้วิจัย และผู้วิจัยให้เวลาถึงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบวัดมาประมวลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

2. แบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยดำเนินการตรวจให้คะแนนโดยมีหลักเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	การให้คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปร โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง จะพิจารณาว่าตัวแปรอิสระต้องมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) กับตัวแปรตามและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันนั้นไม่ควรสูงเกิน .80 ถ้าหากตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันสูงผู้วิจัยจะตัดตัวแปรอิสระตัวนั้นออกหรืออาจมีการรวมตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าด้วยกัน

4. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งในการตรวจสอบความตรงถ้าโมเดลที่ได้ไม่มีความตรง ผู้วิจัยจะปรับโมเดลแล้ววิเคราะห์ใหม่การปรับแก้ พิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบ (Modification Indices) และพื้นฐานทางทฤษฎีที่ผู้วิจัยศึกษามาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจนกว่าจะได้โมเดลที่มีความตรงโดยการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้เกณฑ์ดังตาราง 3 (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. 2554 : 27)

ตาราง 3 เกณฑ์พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน	เกณฑ์วัดระดับความกลมกลืน
χ^2 / df	น้อยกว่า 2 หรือน้อยกว่า 5 (กรณีโมเดลซับซ้อนมาก)
CFI (Comparative Fit Index)	ตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป หรือ0.95 ขึ้นไปจะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
TLI (Tucker-Lewis Index) หรือ NNFI (Non-Normed Fit Index)	ตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป หรือ0.95 ขึ้นไปจะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	< 0.05 = สอดคล้องดี 0.05-0.08 = สอดคล้องพอใช้ 0.08-0.10 = ไม่ค่อยดี > 0.10 = สอดคล้องไม่ดี
SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)	น้อยกว่า 0.05 สอดคล้องดี ตั้งแต่ 0.05 ถึง 0.079 สอดคล้องพอใช้ ตั้งแต่ 0.08 ขึ้นไปถือว่าไม่สอดคล้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106 - 107)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \left(\sum X\right)\left(\sum Y\right)}{\sqrt{\left[N\sum X^2 - \left(\sum X^2\right)\right]\left[N\sum Y^2 - \left(\sum Y^2\right)\right]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

N แทน จำนวนคน

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ จากการวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$\alpha = \frac{K}{K-1}\left[1-\frac{\sum S_i^2}{S_i^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อสอบของแบบวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - \left(\sum x\right)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด
N แทน จำนวนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistic : χ^2) ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากยิ่งมีค่าใกล้ศูนย์มากเท่าไร หรือค่าใกล้เคียงกับจำนวนองศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom : df) แสดงว่า โมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 56)

$$\chi^2 = (n-1)\ F^{[s,\sum(\theta)]}\ ;\ d = \frac{1}{2}\ (k)\ (k+1) - t$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
d แทน องศาอิสระ
k แทน จำนวนตัวแปรสังเกตได้
$F[s,\sum(\hat{\theta})]$ แทน ค่าต่ำสุดของฟังชันก์ความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์

3.2 ดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index) ได้เสนอ CFI ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของ noncentral χ^2 distribution) ดัชนี CFI มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 หากมีค่าสูงถึง 0.9 แปลได้ว่าโมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลมีสูตร ดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2541 : 8-10)

$$CFI = 1 - \frac{\boldsymbol{x^2 model - x^2 model}}{\boldsymbol{x^2 null - x^2 model}}$$

เมื่อ CFI แทน ดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ
$\boldsymbol{x_t}^2$ แทน ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐาน
$\boldsymbol{x_I}^2$ แทน ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระ
$\mathbf{df_t}$ แทน ค่าองศาอิสระของโมเดลตามสมมติฐาน

$\mathbf{df_I}$ แทน ค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ

3.3 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์ Tucker-Lewis Index (TLI) ดัชนี TLI มีค่าตั้งแต่ 0 ขึ้นไปหากมีค่าสูงถึง 0.9 แปลได้ว่าโมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลมีสูตร ดังนี้ (George and Randall. 1996 : 317-329)

$$\mathbf{TLI} = \frac{\frac{x_I^2}{\mathbf{df_I}} - \frac{x_t^2}{\mathbf{df_t}}}{\frac{x_I^2}{\mathbf{df_I}} - 1}$$

เมื่อ TLI แทน ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์

x_t^2 แทน ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐาน

x_I^2 แทน ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระ

$\mathbf{df_t}$ แทน ค่าองศาอิสระของโมเดลตามสมมติฐาน

$\mathbf{df_I}$ แทน ค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ

3.4 ดัชนีค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าดัชนี RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่า โมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 56)

$$\text{RMSEA} = \sqrt{\frac{\hat{F}_0}{d}}$$

เมื่อ RMSEA แทน ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ

FO แทน MAX. (nF - d, 0)

F แทน ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

d แทน องศาอิสระ

3.5 ดัชนีค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Standardized Root Mean Square Residual : SRMR) ดัชนี SRMR บอกขนาดของส่วนที่เหลือ โดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้องมูลเชิงประจักษ์ ควรมีค่าไม่เกิน 0.2 จึงจะแสดงว่า โมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 56)

$$\text{SRMR} = \left[2\sum_{i=1}^{p+q}\sum_{j=1}^{i}\left(s_{ij}-\delta_{ij}\right)^2/\left(p+q\right)\left(p+q+1\right)\right]^2$$

เมื่อ SRMR แทน ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน

$s_{ii}\,s_{jj}$ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร i และ j

$\hat{\sigma}_{ij}$ แทน ค่ามาตรฐาน

p แทน จำนวนตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Devitation)
χ^2	แทน	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค – สแควร์
Min	แทน	ค่าสูงสุด
Max	แทน	ค่าต่ำสุด
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of Determination)
Df	แทน	ค่าองศาอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
TLI	แทน	ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์ (Tucker-Lewis Index)
CFI	แทน	ดัชนีเปรียบเทียบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูล (Comparative Fit Index)
SRMR	แทน	ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root mean Squared Residual)
RMSEA	แทน	ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Squared Error of Approximation)
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์(Standard Errors and Correlations of Estimates)
TE	แทน	อิทธิพลโดยรวม (Total Effect)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝงภายนอก

SOC แทน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

SFRD แทน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

STEC แทน ความสัมพันธ์ระหว่างครู

SFAM แทน ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

FUO แทน ด้านการมุ่งอนาคต ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

FFUR แทน สามารถคาดการณ์ไกล

FPLN แทน สามารถวางแผน

FSEF แทน สามารถควบคุมตนเอง

RES แทน ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

RSEF แทน ความรับผิดชอบต่อตนเอง

RFAM แทน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

RSOC แทน ความรับผิดชอบต่อสังคม

CLE แทน ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

PAR แทน การมีส่วนร่วม

BOD แทน ความผูกพันฉันท์มิตร

COM แทน การแข่งขัน

TUM แทน ระเบียบและการมีระบบงาน

TEA แทน การสนับสนุนจากครู

WORK แทน การเน้นงาน

MOT แทน แรงจูงใจในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

MACH แทน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

MAFF แทน แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์

MPOW แทน แรงจูงใจใฝ่อำนาจ

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

2. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

3. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis)

4. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 850)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	581	68.35
หญิง	262	30.82
ไม่ระบุ	7	.82
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	324	38.12
ชั้นปี 2	197	23.18
ชั้นปี 3	211	24.82
ชั้นปี 4	112	13.18
ชั้นปี 5	2	.24
ไม่ระบุ	4	.47

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (ร้อยละ 68.35) และกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 38.12)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคม การมุ่งอนาคต ความรับผิดชอบ และบรรยากาศในชั้นเรียน

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับค่าเฉลี่ย
1. แรงจูงใจในการศึกษา (MOT)	4.04	0.46	มาก
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MACH)	4.35	0.48	มาก
แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (MAFF)	3.92	0.57	มาก
แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (MPOW)	3.90	0.60	มาก
2. การมุ่งอนาคต (FUO)	3.99	0.47	มาก
สามารถคาดการณ์ไกล (FFUR)	4.39	0.48	มาก
สามารถวางแผน (FPLN)	3.88	0.56	มาก
สามารถควบคุมตนเอง (FSEF)	3.63	0.78	มาก
3. ความรับผิดชอบ (RES)	4.20	0.50	มาก
ความรับผิดชอบต่อตนเอง (RSEF)	4.21	0.80	มาก
ความรับผิดชอบต่อครอบครัว (RFAM)	4.28	0.52	มาก
ความรับผิดชอบต่อสังคม (RSOC)	4.10	0.56	มาก
4. ความสัมพันธ์ทางสังคม (SOC)	4.11	0.45	มาก
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (SFRD)	4.11	0.53	มาก
ความสัมพันธ์ระหว่างครู (STEC)	4.20	0.51	มาก
ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (SFAM)	4.04	0.52	มาก
5. บรรยากาศในชั้นเรียน (CLE)	3.85	0.50	มาก
การมีส่วนร่วม (PAR)	3.58	0.75	มาก
ความผูกพันฉันท์มิตร (BOD)	4.08	0.58	มาก
การแข่งขัน (COM)	3.66	0.79	มาก
ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM)	3.85	0.63	มาก
การสนับสนุนจากครู (TEA)	3.96	0.60	มาก
การเน้นงาน (WORK)	3.86	0.62	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษา การมุ่งอนาคต ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ทางสังคม และบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ มีทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์อย่างไร โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) รายละเอียดแสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้

	MACH	MAFF	MPOW	FFUR	FPLN	FSEF	RSEF	RFAM	RSOC	SFRD	STEC	SFAM	PAR	BOD	COM	TUM	TEA	WORK
MACH	1.000																	
MAFF	.478**	1.000																
MPOW	.361**	.652**	1.000															
FFUR	.559**	.340**	.408**	1.000														
FPLN	.293**	.557**	.554**	.418**	1.000													
FSEF	.135**	.459**	.481**	.206**	.629**	1.000												
RSEF	.186**	.156**	.160**	.249**	.226**	.113**	1.000											
RFAM	.482**	.309**	.326**	.587**	.394**	.230**	.392**	1.000										
RSOC	.359**	.428**	.431**	.400**	.460**	.326**	.364**	.637**	1.000									
SFRD	.351**	.352**	.402**	.408**	.342**	.271**	.257**	.436**	.576**	1.000								
STEC	.363**	.329**	.344**	.422**	.314**	.216**	.333**	.566**	.616**	.646**	1.000							
SFAM	.280**	.317**	.350**	.364**	.263**	.220**	.235**	.377**	.418**	.588**	.640**	1.000						
PAR	.122**	.371**	.378**	.144**	.362**	.344**	.216**	.185**	.284**	.375**	.237**	.334**	1.000					
BOD	.388**	.334**	.328**	.362**	.253**	.236**	.168**	.389**	.484**	.387**	.471**	.357**	.314**	1.000				
COM	.145**	.318**	.396**	.132**	.388**	.413**	.150**	.217**	.223**	.247**	.272**	.358**	.525**	.261**	1.000			
TUM	.296**	.446**	.453**	.270**	.475**	.357**	.205**	.315**	.328**	.238**	.339**	.320**	.557**	.479**	.541**	1.000		
TEA	.293**	.323**	.348**	.243**	.367**	.330**	.156**	.304**	.390**	.380**	.443**	.349**	.579**	.499**	.505**	.597**	1.000	
WORK	.298**	.405**	.371**	.279**	.407**	.370**	.180**	.288**	.316**	.346**	.402**	.453**	.577**	.387**	.549**	.687**	.679**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรแฝงทุกคู่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.113 ถึง 0.687

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis)

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis) โดยวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา โมเดลการวัดการมุ่งอนาคต โมเดลการวัดความรับผิดชอบ โมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม และโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 โมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา มีรายละเอียดดังตาราง 7-8 และภาพประกอบ 1 ดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์		
	MACH	MAFF	MPOW
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MACH)	1.000		
แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (MAFF)	.478**	1.000	
แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (MPOW)	.361**	.652**	1.000
ค่าเฉลี่ย	4.35	3.92	3.90
S.D.	0.48	0.57	0.60

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.361 ถึง 0.652

ตาราง 8 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ(b)	SE	t	R^2
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MACH)	0.514	0.030	17.074	0.264
แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (MAFF)	0.930	0.030	30.934	0.865
แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (MPOW)	0.702	0.028	24.727	0.492

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการศึกษามีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ $\chi^2 = 0$ df = 0 p = 0 CFI = 1.000 TLI = 1.000 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (b= 0.930) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (b= 0.702) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (b= 0.514) ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกต ซึ่งวัดจากค่า R^2 แสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการศึกษามีค่าระหว่าง 0.264 ถึง 0.865 หมายความว่าตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมในตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการศึกษาได้ร้อยละ 26.4 ถึง ร้อยละ 86.5 ดังภาพประกอบ 2

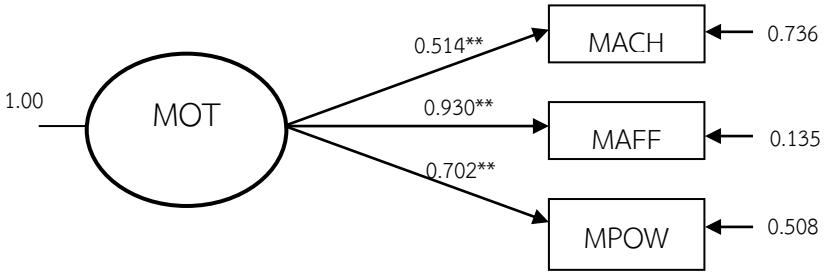

$\chi^2 = 0$, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$

ภาพประกอบ 2 โมเดลการวัดแรงจูงใจในการศึกษา

1.2 โมเดลการวัดการมุ่งอนาคต

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต มีรายละเอียดดังตาราง 9-10 และภาพประกอบ 3 ดังนี้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์		
	FFUR	FPLN	FSEF
สามารถคาดการณ์ไกล (FFUR)	1.000		
สามารถวางแผน (FPLN)	0.418**	1.000	
สามารถควบคุมตนเอง (FSEF)	0.206**	0.629**	1.000
ค่าเฉลี่ย	4.39	3.88	3.63
S.D.	0.48	0.56	0.78

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ในโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.206 ถึง 0.629

ตาราง 10 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ(b)	SE	t	R^2
สามารถคาดการณ์ไกล (FFUR)	0.506	0.033	15.309	0.256
สามารถวางแผน (FPLN)	0.826	0.009	88.688	0.683
สามารถควบคุมตนเอง (FSEF)	0.408	0.054	7.519	0.166

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมุ่งอนาคต พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรการมุ่งอนาคตมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ $\chi^2 = 0$, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว พบว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดคือ ด้านสามารถวางแผน (b= 0.826) รองลงมาคือ ด้านสามารถคาดการณ์ไกล (b= 0.506) และด้านการควบคุมตนเอง (b= 0.408) ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกต ซึ่งวัดจากค่า R^2 แสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง

การมุ่งอนาคตมีค่าระหว่าง 0.166 ถึง 0.683 หมายความว่า ตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมในตัวแปรแฝงการมุ่งอนาคตได้ร้อยละ 16.6 ถึง ร้อยละ 68.3 ดังภาพประกอบ 3

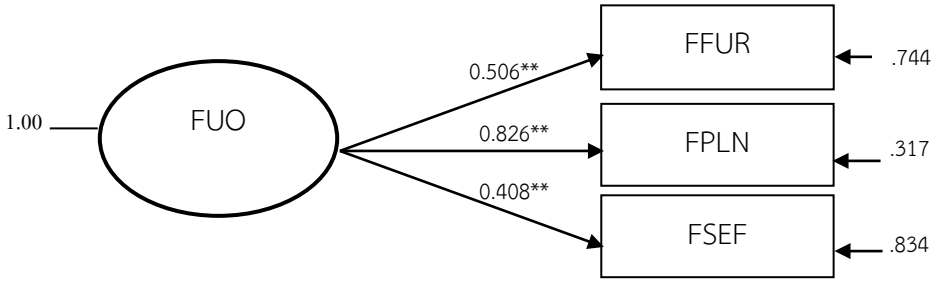

χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0

ภาพประกอบ 3 โมเดลการวัดการมุ่งอนาคต

1.3 โมเดลการวัดความรับผิดชอบ

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดความรับผิดชอบ มีรายละเอียดดังตาราง 11-12 และภาพประกอบ 3 ดังนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดความรับผิดชอบ

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์		
	RSEF	RFAM	RSOC
ความรับผิดชอบต่อตนเอง (RSEF)	1.000		
ความรับผิดชอบต่อครอบครัว (RFAM)	.392**	1.000	
ความรับผิดชอบต่อสังคม (RSOC)	.364**	.637**	1.000
ค่าเฉลี่ย	4.21	4.28	4.10
S.D.	0.80	0.52	0.56

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวในโมเดลการวัดความรับผิดชอบ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.364 ถึง 0.637

ตาราง 12 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความรับผิดชอบ

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ(b)	SE	t	R^2
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (SFRD)	0.474	0.031	15.059	0.225
ความสัมพันธ์ระหว่างครู (STEC)	0.828	0.031	26.455	0.686
ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (SFAM)	0.769	0.031	25.067	0.591

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความรับผิดชอบ พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงความรับผิดชอบมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติ ที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครู (b= 0.828) รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (b= 0.769) และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (b= 0.474) ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกต ซึ่งวัดจากค่า R^2 แสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝงความรับผิดชอบมีค่าระหว่าง 0.225 ถึง 0.686 หมายความว่า ตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมในตัวแปรแฝงความรับผิดชอบ ได้ร้อยละ 22.5 ถึงร้อยละ 68.6 ดังภาพประกอบ 4

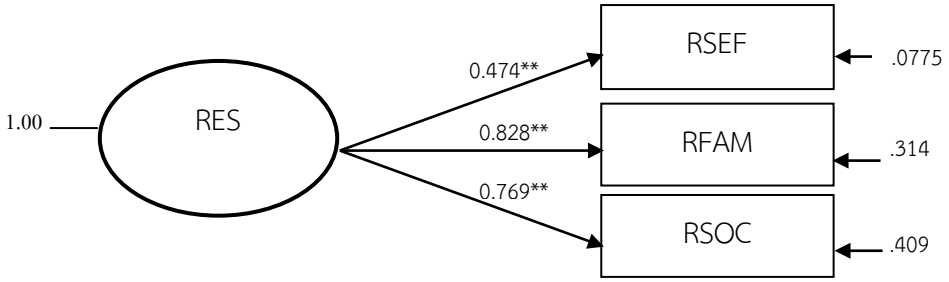

χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0

ภาพประกอบ 4 โมเดลการวัดความรับผิดชอบ

1.4 โมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดความรับผิดชอบ มีรายละเอียดดังตาราง 13-14 และภาพประกอบ 5 ดังนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์		
	SFRD	STEC	SFAM
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (SFRD)	1.000		
ความสัมพันธ์ระหว่างครู (STEC)	.646**	1.000	
ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว(SFAM)	.588**	.640**	1.000
ค่าเฉลี่ย	4.11	4.20	4.04
S.D.	0.53	0.51	0.52

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัวในโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.588 ถึง 0.646

ตาราง 14 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	SE	t	R^2
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (SFRD)	0.771	0.020	39.373	0.594
ความสัมพันธ์ระหว่างครู (STEC)	0.839	0.018	46.360	0.703
ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว(SFAM)	0.763	0.020	38.658	0.583

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงความสัมพันธ์ทางสังคมมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติ ที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว พบว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครู (b= 0.839) รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

เพื่อน (b= 0.771) และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (b= 0.763) ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกต ซึ่งวัดจากค่า R^2 แสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝงความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าระหว่าง 0.583 ถึง 0.703 หมายความว่า ตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมในตัวแปรแฝงความสัมพันธ์ทางสังคมได้ร้อยละ 58.3 ถึง ร้อยละ 70.3 ดังภาพประกอบ 5

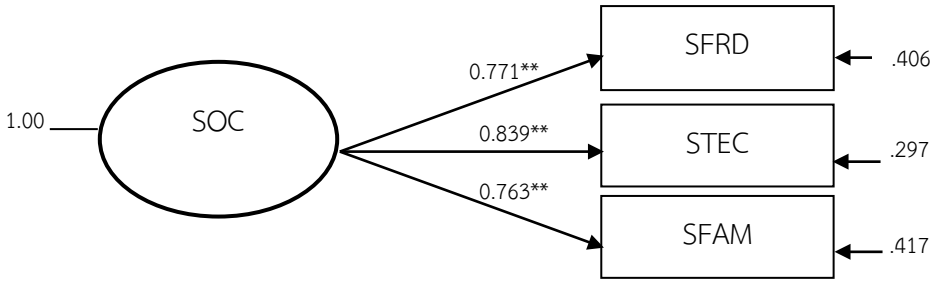

χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0

ภาพประกอบ 5 โมเดลการวัดความสัมพันธ์ทางสังคม

1.5 โมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีรายละเอียดดังตาราง 15-16 และภาพประกอบ 5 ดังนี้

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์					
	PAR	BOD	COM	TUM	TEA	WORK
การมีส่วนร่วม (PAR)	1.000					
ความผูกพันฉันท์มิตร (BOD)	.314**	1.000				
การแข่งขัน (COM)	.525**	.261**	1.000			
ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM)	.557**	.479**	.541**	1.000		
การสนับสนุนจากครู (TEA)	.579**	.499**	.505**	.597**	1.000	
การเน้นงาน (WORK)	.577**	.387**	.549**	.687**	.679**	1.000
ค่าเฉลี่ย	3.58	4.08	3.66	3.85	3.96	3.86
S.D.	0.75	0.58	0.79	0.63	0.60	0.62

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.261 ถึง 0.687

ตาราง 16 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	SE	t	R^2
การมีส่วนร่วม (PAR)	0.700	0.020	35.396	0.490
ความผูกพันฉันท์มิตร (BOD)	0.430	0.029	14.959	0.185
การแข่งขัน (COM)	0.656	0.022	30.295	0.430
ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM)	0.794	0.015	51.654	0.630
การสนับสนุนจากครู (TEA)	0.784	0.016	50.116	0.615
การเน้นงาน (WORK)	0.854	0.013	64.300	0.729

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงบรรยากาศในชั้นเรียนมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 16.602 df = 9 p = 0.0553 CFI = 0.997 RMSEA = 0.032 SRMR = .014 และค่า χ^2/df = 1.845

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 6 ตัว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดคือ การเน้นงาน (WORK) (b= 0.854) รองลงมาคือ ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM) (b= 0.794) การสนับสนุนจากครู (TEA) (b= 0.784) การมีส่วนร่วม (PAR) (b= 0.700) การแข่งขัน (COM) (b= 0.656) และความผูกพันฉันท์มิตร (BOD) (b= 0.430) ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ทุกค่าซึ่งวัดจากค่า R^2 แสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝงบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าระหว่าง 0.185 ถึง 0.729 หมายความว่า ตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมในตัวแปรแฝงบรรยากาศในชั้นเรียนได้ร้อยละ 18.5 ถึง ร้อยละ 72.9 ดังภาพประกอบ 6

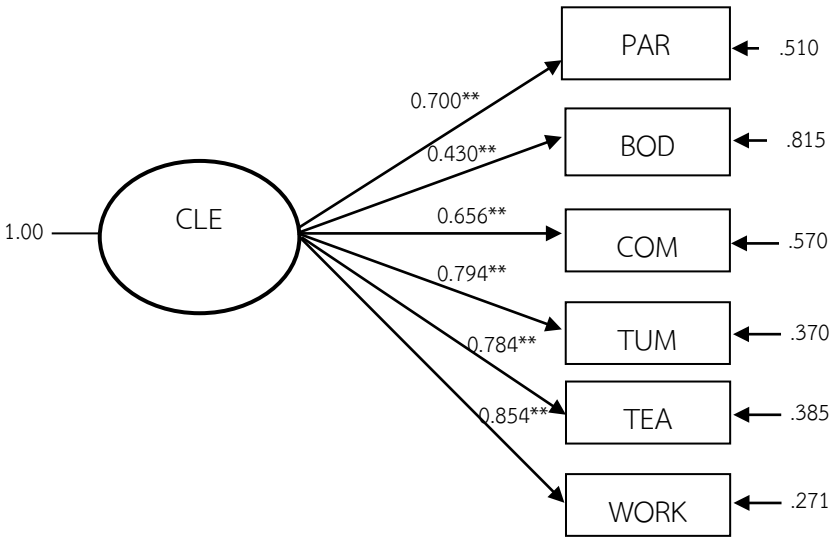

ภาพประกอบ 6 โมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบสมมุติฐานและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ตาราง 17 ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมุติฐานที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	ค่าสถิติที่ได้	แปลผลการทดสอบ
χ^2 / df	188.144/126 = 1.49	น้อยกว่า 2
ระดับความน่าจะเป็น (p)	0.0003	น้อยกว่านัยสำคัญ
CFI (Comparative Fit Index)	0.992	อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
TLI (Tucker-Lewis Index)	0.991	อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	0.024	ความสอดคล้องดี
SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)	0.050	สอดคล้องพอใช้

จากตาราง 17 พบว่า ค่าไคสแควร์ (Chi - Square Statistic) เท่ากับ 188.144 ค่าองศาอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 126 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.0003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 แต่เนื่องจากเป็นโมเดลที่ซับซ้อนจึงพิจารณาที่ χ^2 / df ได้ค่าเท่ากับ 1.49 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 ดัชนีเปรียบเทียบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูล (Comparative Fit Index : CFI) เท่ากับ 0.992 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์ (Tucker-Lewis Index : TLI) เท่ากับ 0.991 ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.024 ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Square Residual : SRMR) เท่ากับ 0.050 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือโมเดลมีความตรง

ภายหลังจากการตรวจสอบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว จึงได้พิจารณาการประมาณค่าพารามิเตอร์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัด ดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

โมเดลการวัด	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2
1. แรงจูงใจในการศึกษา (MOT)	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MACH)	0.462	0.027	17.315**	0.214
	แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (MAFF)	0.777	0.017	47.044**	0.604
	แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (MPOW)	0.816	0.017	46.876**	0.666
2. การมุ่งอนาคต (FUO)	สามารถคาดการณ์ไกล (FFUR)	0.532	0.025	21.045**	0.283
	สามารถวางแผน (FPLN)	0.859	0.015	57.673**	0.738
	สามารถควบคุมตนเอง (FSEF)	0.722	0.021	34.991**	0.521
3. ความรับผิดชอบ (RES)	ความรับผิดชอบต่อตนเอง (RSEF)	0.441	0.030	14.925**	0.194
	ความรับผิดชอบต่อครอบครัว (RFAM)	0.728	0.018	39.579**	0.530
	ความรับผิดชอบต่อสังคม (RSOC)	0.850	0.015	57.325**	0.723
4.ความสัมพันธ์ทางสังคม (SOC)	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (SFRD)	0.853	0.015	56.604**	0.727
	ความสัมพันธ์ระหว่างครู (STEC)	0.957	0.012	79.338**	0.915
	ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (SFAM)	0.677	0.018	38.272**	0.458
5. บรรยากาศในชั้นเรียน (CLE)	การมีส่วนร่วม (PAR)	0.693	0.018	38.756**	0.480
	ความผูกพันฉันท์มิตร (BOD)	0.601	0.023	26.293**	0.361
	การแข่งขัน (COM)	0.643	0.021	30.775**	0.413
	ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM)	0.831	0.013	64.313**	0.691
	การสนับสนุนจากครู (TEA)	0.829	0.013	61.948**	0.687
	การเน้นงาน (WORK)	0.822	0.013	63.752**	0.676
R^2 ของสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา คือ 0.720					

จากตาราง 18 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงทุกตัวในสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.441 ถึง 0.957 ซึ่งถือว่ามากกว่า 0.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว

วิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทั้งทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรทำนายที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ดังตาราง 19

ตาราง 19 ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดลสมการโครงสร้างของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ตัวแปรทำนาย	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อมผ่าน FUO	อิทธิพลรวม
การมุ่งอนาคต (FUO)	0.609	-	0.609
ความรับผิดชอบ (RES)	-	-	-
ความสัมพันธ์ทางสังคม (SOC)	0.179	(0.204)(0.609)= 0.124	0.303
บรรยากาศในชั้นเรียน (CLE)	0.230	(0.462)(0.609)= 0.281	0.511

จากตาราง 27 การวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดลสมการโครงสร้างของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลรวม พบว่า การมุ่งอนาคตมีขนาดอิทธิพลสูงที่สุด (0.609) รองลงมา คือ บรรยากาศในชั้นเรียน (0.511) และความสัมพันธ์ทางสังคม (0.303) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต (0.124) และบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต (0.281)

จากการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปร และวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรทำนาย สามารถเขียนแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโมเดล ดังภาพประกอบ 7

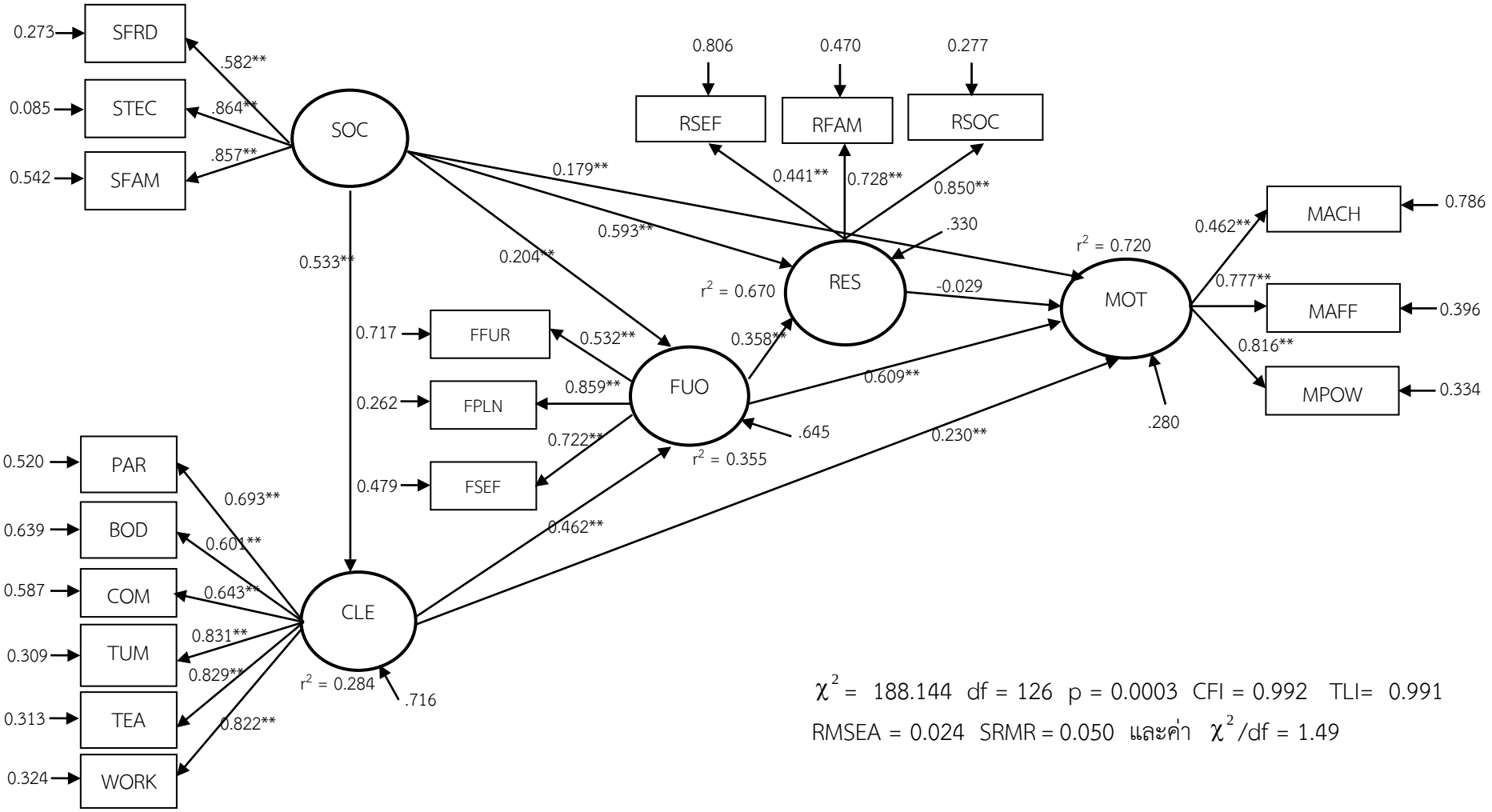

χ^2 = 188.144 df = 126 p = 0.0003 CFI = 0.992 TLI= 0.991

RMSEA = 0.024 SRMR = 0.050 และค่า χ^2/df = 1.49

ภาพประกอบ 7 โมเดลสมการโครงสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

สรุปผล

1. การตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สรุปได้ว่า

1.1 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการศึกษามีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ $\chi^2 = 0$ df = 0 p = 0 CFI = 1.000 TLI = 1.000 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวกทุกค่า แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.514-0.930 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (b= 0.930) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (b= 0.702) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (b= 0.514) ตามลำดับ

1.2 โมเดลการวัดการมุ่งอนาคตมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ $\chi^2 = 0$, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวกทุกค่า แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.408 - 0.826 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ด้านสามารถวางแผน (b= 0.826) รองลงมาคือ ด้านสามารถคาดการณ์ไกล (b= 0.506) และด้านการควบคุมตนเอง (b= 0.408) ตามลำดับ

1.3 โมเดลการวัดความรับผิดชอบมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวกทุกค่า แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.474 - 0.828 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครู (b= 0.828) รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (b= 0.769) และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (b= 0.474) ตามลำดับ

1.4 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงความสัมพันธ์ทางสังคมมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 0, df = 0, p = 0, CF = 1.00, TLI = 1.00 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า χ^2/df = 0 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวกทุกค่า แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.763 - 0.839 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครู (b= 0.839) รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน (b= 0.771) และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว (b= 0.763)

1.5 โมเดลการวัดตัวแปรแฝงบรรยากาศในชั้นเรียนมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 16.602 df = 9 p = 0.0553 CFI = 0.997 RMSEA = 0.032 SRMR = .014 และค่า χ^2/df = 1.845 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวกทุกค่า แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.430 - 0.854 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดคือ การเน้นงาน (WORK) (b= 0.854) รองลงมาคือ ระเบียบและการมีระบบงาน (TUM) (b= 0.794) การสนับสนุนจากครู (TEA) (b= 0.784) การมีส่วนร่วม (PAR) (b= 0.700) การแข่งขัน (COM) (b= 0.656) และความผูกพันฉันท์มิตร (BOD) (b= 0.430) ตามลำดับ

2. การพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิจัยก่อนการปรับ โมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับแก้โมเดลโดยการพัฒนาโมเดล จนได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ χ^2 = 188.144 df = 126 p = 0.0003 CFI = 0.992 TLI= 0.991 RMSEA = 0.024 SRMR = 0.050 และค่า χ^2/df = 1.49 แม้ค่า χ^2 จะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่า χ^2/df ยังน้อยกว่า 2 จึงทำให้โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า การมุ่งอนาคต และบรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยขนาดอิทธิพล 0.609, 0.230, 0.179 ตามลำดับ ส่วนบรรยากาศใน

ชั้นเรียน มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยขนาดอิทธิพล 0.511 และความสัมพันธ์ทางสังคม มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยขนาดอิทธิพล 0.303 ส่วนความรับผิดชอบไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา ด้านอำนาจการพยากรณ์ ตัวแปรทำนายทุกตัว ได้แก่ การมุ่งอนาคต และบรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม ร่วมกันทำนายแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาได้ ร้อยละ 72.00

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจาก $\chi^2 = 0$ df = 0 p = 0 CFI = 1.000 TLI = 1.000 RMSEA = 0 SRMR = 0 และค่า $\chi^2/df = 0$ ซึ่ง χ^2 / df มีค่าน้อยกว่า 2 ดัชนีเปรียบเทียบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูล (Comparative Fit Index (CFI)) มีค่าเป็น 1.000 ซึ่งสูงกว่า 0.95 ขึ้นไปจะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root mean Squared Residual (SRMR)) มีค่าเป็น 0 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ถือว่าสอดคล้องดี ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Squared Error of Approximation (RMSEA)) มีค่าเป็น 0 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ถือว่าสอดคล้องดี (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. 2554 : 27) จึงทำให้โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในการสร้างโมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่มาของการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้ตัวแทนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาทั่วประเทศ และมีการชี้แจงให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลเห็นความสำคัญของผลการวิจัยที่จะได้รับ และดำเนินการให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลชี้แจงถึงความสำคัญก่อนจะดำเนินการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ค่อนข้างสมบูรณ์

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า การมุ่งอนาคต บรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบรรยากาศในชั้นเรียน มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสัมพันธ์ทางสังคม มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผ่านการมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรับผิดชอบไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา แยกอภิปราย รายปัจจัยได้ดังนี้

2.1 การมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ทางสังคมยังส่งผลผ่านการมุ่งอนาคต ก่อนจะไปยังแรงจูงใจในการศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่มีคุณลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาสูงตามไปด้วย เพราะคุณลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะมี

ความสามารถในการควบคุมตนเองได้ สามารถอดทนรอเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ใหญ่กว่าในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2539 : 10) สามารถคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การที่บุคคลจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างแข็งขันในปัจจุบันเพื่อที่จะรอรับผลดีในอนาคต (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532 : 20) บุคคลที่มีคุณลักษณะการมุ่งอนาคตจะรู้จักการตั้งเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต รู้จักการวางแผน เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ มีการตัดสินใจเลือกวิธีการหรือแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนมีการตรวจสอบว่าวิธีการหรือแนวทางนั้นจะนำไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ หากพบว่าแผนหรือวิธีการที่เลือกไว้ไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเสียใหม่ และสามารถประเมินความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในอนาคต ตลอดจนแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด (อำพวรรณ โปร่งจิต. 2545 : 12) ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรงค์รอง บุญชูศรี (2549 : 91) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัยปรากฏว่า การมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีระศักดิ์ พรมลาย (2552 : 95) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในกาเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับแรงจูงในการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 บรรยากาศในชั้นเรียน มีขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนของเด็ก มีส่วนช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ซึ่งบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น เป็นสิ่งแวดล้อมที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน เพื่อนต่อเพื่อน ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อพัฒนาการส่วนบุคคล เช่น ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและการกระทำตามใจตนเองโดยไม่มีผู้อื่นมาบังคับ ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในห้องเรียนไม่ว่าจะเป็นความรักใคร่ปรองดอง สามัคคี หรือการแบ่งพรรคแบ่งพวก มีการเปรียบเทียบผลการเรียนหรือการทำงานใดๆ เพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้น บรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียน จะมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนปฏิภาณไหวพริบ ความฉับไวในการแก้ปัญหาหรือทำการใดๆ บรรยากาศในห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก ได้คิด ได้ทำจะช่วยพัฒนาทางด้านเชาวน์ปัญญาของนักเรียนในห้องเรียน (สุภาณี ปิยะอภินันท์. 2539 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Moos. 1934 : 327) นอกจากนี้ โมว์ตากัส (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. 2530 : 7 อ้างอิงมาจาก Moustakus. n.d.) ได้กล่าวไว้ว่า ในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระภายในขอบเขตของชั้นเรียน เด็กจะรู้สึกกล้าวิพากษ์วิจารณ์ นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการช่วยเหลือร่วมมือกัน นักเรียนที่อ่อนก็มีโอกาสที่จะได้ซักถามเพื่อนฝูงหรือกล้าที่จะไปถามครูเพราะครูยอมรับเด็กไม่ว่าเด็กจะเรียนอ่อนก็มีโอกาสที่จะได้ซักถามเพื่อนฝูง หรือ

กล้าที่จะไปถามครู เพราะครูยอมรับเด็กไม่ว่าเด็กจะเรียนอ่อนหรือเก่งก็ตาม ความรู้สึกที่เป็นกันเองกับเด็ก ทำให้รู้สึกว่าครูเป็นที่พึงของตนได้นอกเหนือจากพ่อแม่ของตน และนักเรียนไม่ต้องวิตกกังวลเรียนด้วยความสบายใจ ตรงข้ามกับการปฏิบัติของครูที่มีอำนาจเหนือเด็กทุกอย่าง ถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบแบบแผน ทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ครูต้องการ ถ้าสิ่งนั้นอยู่ในความสามารถของเด็กก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าสิ่งนั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของเด็กย่อมก่อให้เกิดความวิตกกังวล มีความคับข้องใจและมีความเครียดทางจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียทางด้านการเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้น บรรยากาศในชั้นเรียน จึงมีขนาดอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร อันสงคราม (2545 : 97) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏว่า บรรยากาศในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติ ที่ 0.01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรงค์รอง บุญชูศรี (2549 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัยปรากฏว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ

2.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา ครูอาจารย์ และเพื่อน จะทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาสูงตามไปด้วย เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นจะทำให้มองโลกในแง่ดี ส่งเสริมให้มีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะแรงจูงใจในการเรียน ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (สวัสดิ์ วิชระโภชน์. 2549 : 57-58 อ้างอิงมาจาก ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2518 : 134) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนย่อมติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ต้องทำกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นักศึกษาเข้ามาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ก็จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับเพื่อน อาจารย์ และครอบครัว ดังนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษาในสังคมของสถานศึกษา ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ทางสังคมนั้นมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร อันสงคราม (2545 : 97) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติ ที่ 0.1 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มรกต ศรียาสวิน (2545 : 61) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนด์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศันสนีย์ ภู่พงศ์พัฒนา (2547 : 86) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต ในกรุงเทพมหานครในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว สามารถทำนายแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรงค์รอง บุญชูศรี (2549 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการ และและสาขายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะรัตน์ ดีกลาง พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และเวธนี กรีทอง (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการมาเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระห่างครูและนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและเพื่อน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการมาเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ จังหวัดหนองคายทางบวก

2.4 ความรับผิดชอบ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความรับผิดชอบยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ ทางด้านจิตวิทยา จึงยังไม่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิรินันท์ วรรัตนกิจ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แรงจูงในใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา ถิรศิลาเวทย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบต่อการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินทิพย์ สมคิด (2551 : 89-91) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราชได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิเคราะห์พบว่า การมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษาและเป็นตัวเชื่อมระหว่างบรรยากาศในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ทางสังคมกับแรงจูงในในการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้ปกครอง ครูผู้สอน และสถานศึกษาควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะการมุ่งอนาคต โดยอาจจะใช้วิธีการสอนโดยใช้เรื่องเล่าเร้าพลัง การยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต สร้างให้ผู้เรียนมีบุคลิกลักษณะที่มุ่งอนาคตจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการศึกษา

1.2 จากผลการวิเคราะห์พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษา ดังนั้น ครูอาจารย์จะต้องดำเนินการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่างๆ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านความรู้ อารมณ์ และสังคม จัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อกิจกรรมการเรียน

การสอน ส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้เห็นความสามารถของตนเอง และภายในห้องควรมีกฎระเบียบ จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการมุ่งอนาคตและมีแรงจูงใจในการเรียน

1.3 จากผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษา ดังนั้น ผู้เรียนควรหาโอกาสได้พบปะกับเพื่อน อาจไปทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ไม่อยู่คนเดียวบ่อยๆ เช่น การออกกำลังกาย เป็นต้น เมื่อเข้าเรียนควรทำการสนทนาหรือพยายามมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่วนบทบาทของครูอาจารย์ ควรให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เวลากับผู้เรียน ส่วนบทบาทของบิดา มารดา ควรเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้พูดคุย และมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว จะเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยสมการโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษา โดยพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาระดับนักเรียน และแรงจูงใจในการศึกษาระดับห้องเรียน

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษณา ยอดมงคล. รายงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปริญญาโท กรณีศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552.

กันตยา เพิ่มผล. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2544.

เกิดศิริ ทองนวล. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4**.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

โกมล ไพศาล. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2550.

ไกรวุธ พนมพงษ์. แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

จันทร์จิรา วงษ์บุญงาม. แรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2549.

จำรูญ เทียมธรรม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. “บทที่ 1 โมเดลลิสเรล” www.watpon.com สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2554.

————. “การวิเคราะห์องค์ประกอบ,” วารสารการวัดผลการศึกษา. 20(59) : 8-9 ; กันยายน-ธันวาคม 2541.

โณทัย อุดมบุญญานุภาพ และคณะ. จิตวิทยาการทำงาน. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2547.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ชุดฝึกอบรมเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2539.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

เติมศักดิ์ คทวาณิช. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2546.

ถวิล ธาราโภชน์ และศรัณย์ ดำริสุข. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทิพยวิสุทธิ์, 2545.

ถวิล ธาราโภชน์. จิตวิทยาสังคม**.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.

ทวี ทิวาพัฒน์. ปัจจัยทางครอบครัวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเสลภูมิ สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3**.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

ทวี ทิวาพัฒน์. ปัจจัยทางครอบครัวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเสลภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

ทศพร อันสงคราม. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

ทิพย์สุดา ไชยพฤกษ์. แรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. เพื่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ กจ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2552.

ธีระศักดิ์ พรมลาย. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในกาเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นรินทร์ สมสมัย. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2541.

ประสาท อิศรปรีดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. คุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้จ้างงานตามทัศนคติของผู้ประกอบการ**.** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530.

ปิยะรัตน์ ดีกลาง พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และเวธนี กรีทอง. “ปัจจัยที่ส่งงผลต่อแรงจูงใจในการมาเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ จังหวัดหนองคาย,” วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ปีที่ 8 ฉบับที่ 3, 2550 http://ejounals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/471

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. “บรรยากาศการเรียนการสอน : ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน,” วารสารมิตรครู. 32(12) : 15-17 ; ธันวาคม, 2544.

เพิ่มวุธ บุบผามาตะนัง. “ครูไทยในสหัสวรรษใหม่,” ประชาศึกษา. 50(1) : ตุลาคม-พฤศจิกายน ; ; 22-26, 2542.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. รายงานการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

มรกต ศรียาสวิน. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนด์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.

มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ. หอพักกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.

เมธี กลมดวง. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคุณภาพชีวิตกับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

รังสรรค์ โฉมยา. จิตวิทยาพื้นฐาน : พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

ลักขณา สริวัฒน์. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. มหาสารคาม : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. สรุปรายงานการสัมมนาวิชาการ : คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู. จัดโดยฝ่ายจรรยาครูกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ณ ศูนย์สารนิเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 25 มกราคม 2529.

วรงค์รอง บุญชูศรี. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการและสาขาวิชายานยนต์ ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา**.** กรุงเทพฯ : คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน, 2551.

ศันสนีย์ ภู่พงศ์พัฒนา. แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

ศุภรินทร์ เฮียงเฮี่ย. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม. ค้นจาก http://113.53.230.163/main//index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=41 ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2554.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

สมพร พรหมจรรย์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

สมลักษณ์ ขาวเจริญ. การศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

สวัสดิ์ วิชระโภชน์. การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

สิรินทิพย์ สมคิด. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช,” วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, 2551 http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/452

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

สุทธิพงศ์ บุญผดุง. การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบสาหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรง และความเชื่อมั่น. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

สุโท เจริญสุข. สุขภาพจิตในโรงเรียนและปกิณกะศึกษามนุษย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2531.

สุนทรพจน์ ดำรงพานิช. โปรแกรม Mplus กับการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

สุปราณี สนธิรัตน์ และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

สุภาณี ปิยะอภินันท์. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอนของครูและบรรยากาศในห้องเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สุวิทย์ อุดมพานิชย์. “การรับรู้พฤติกรรมสนับสนุนของอาจารย์กับบรรยากาศในการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,” วิทยาสารทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 4(1) : ม.ค.-มิ.ย. ; 62-69, 2544.

อนุวัติ คูณแก้ว. การวัดผลและการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.

อเนกกุล กรีแสง. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก : โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

อังคณา โรจนไพบูลย์. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษิตสยาม, 2542.

อังคณา ถิรศิลาเวทย์. จิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

อารี พันธ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟเพรส, 2538.

อารีย์ พันธ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2542.

อำพวรรณ โปร่งจิต. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

Bandura, A. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 1977.

Bernard. Haroll W. Mental Health in the Classroom. New York : McGraw – Hill, 1970.

Browne. Cg and Thomas S. Cohn. The study of Leadership. Illinois : The Interstate Printer and Publishers, Inc, 1958.

Cattell, Raymond B. Manual for Jr-Sr. High School Personality Questionnaiare “HSP” Form A. lllinois : The Institute for Persinlity and ability Testing, 1963.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rded. New York : McGraw-Hill, 1973.

Hawkins, D. I., Best, R. J. & Coney, K. A. Consumer Behavior: Building Marketing Strategy. 7th ed. Boston : McGraw-Hill, 1998.

Moors, Rudolf H. and Bemice S. Moors. “Classroom Social Climate and Student Essences and Grades,” Journal of Educational Psychology. 70(4) : 863 – 869 ; April, 1978.

Morgan, Clifford and Richard A. King. Introduction to Psychology. New York : McGrar – Hill Book, 1966.

Mowen, J. C. & Minor, M. Consumer Behavior. 5th ed. New Jersey: Prentice-Hall, 1998.

Sanford, F.H., et al. Psychology : Ascientific. Study of Man California. California Wadsworth Publishing Company. Inc., 1970.

Simpson, R.D. & Cannon, R.K. “Relationship among attitude motivation, and achievement of ability grouped, seventh- grade life science students,” Science Education. 69 : 121-138, 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
   ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป
   ตอนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา
   ตอนที่ 3 แบบวัดการมุ่งอนาคต
   ตอนที่ 4 แบบวัดความรับผิดชอบ
   ตอนที่ 5 แบบวัดความสัมพันธ์ทางสังคม
   ตอนที่ 6 แบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตัวอย่างในการตอบ

โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่านักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้		✓			

2. การตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย กรุณาตอบคำถามทุกข้อ ทุกตอน และโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้การวิจัยนี้มีความเที่ยงตรงและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

อาจารย์ศุภรินทร์ วงชารี และคณะ
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [ ] และกรอกข้อมูลลงในช่องว่าง

1. เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง
2. คณะ [ ] คณะศึกษาศาสตร์
   [ ] คณะศิลปศาสตร์
   [ ] คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ
3. วิทยาเขต [ ] วิทยาเขตมหาสารคาม
   [ ] วิทยาเขตศรีสะเกษ
   [ ] วิทยาเขตอุดรธานี
   [ ] วิทยาเขตชัยภูมิ
   [ ] วิทยาเขตเชียงใหม่
   [ ] วิทยาเขตลำปาง
   [ ] วิทยาเขตสุโขทัย
   [ ] วิทยาเขตเพชรบูรณ์
   [ ] วิทยาเขตสุพรรณบุรี
   [ ] วิทยาเขตอ่างทอง
   [ ] วิทยาเขตสมุทรสาคร
   [ ] วิทยาเขตกรุงเทพ
   [ ] วิทยาเขตชลบุรี
   [ ] วิทยาเขตชุมพร
   [ ] วิทยาเขตกระบี่
   [ ] วิทยาเขตตรัง
   [ ] วิทยาเขตยะลา
4. ชั้นปี [ ] ชั้นปีที่ 1
   [ ] ชั้นปีที่ 2
   [ ] ชั้นปีที่ 3
   [ ] ชั้นปีที่ 4

<u>ตอนที่ 2</u> แรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษา

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อแม้จะได้เกรดต่ำกว่าที่คาดหวัง					
2. ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะเรียนให้จบทันตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด					
3. ข้าพเจ้าจะฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆเพื่อให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย					
4. แม้การเรียนจะลำบากเพียงไร ข้าพเจ้าจะไม่ย่อท้อ					
5. ข้าพเจ้าไม่ลังเลที่จะสอนการบ้านเพื่อนในห้อง					
6. ข้าพเจ้าตั้งใจช่วยงานกลุ่ม เพื่อให้มีเพื่อนสนิทเพิ่มขึ้น					
7. ข้าพเจ้าศึกษาต่อเพื่อจะได้มีเพื่อนเพิ่มขึ้น					
8. ข้าพเจ้ายินดีเป็นตัวแทนกลุ่มเพื่อนำเสนองานหน้าชั้นเรียน					
9. ข้าพเจ้าช่วยติวข้อสอบให้เพื่อนก่อนสอบทุกครั้ง					
10.การเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้เพื่อนระดับมัธยมมีความเชื่อถือข้าพเจ้ามากขึ้น					
11. ข้าพเจ้าพยายามเรียนให้เก่งเพื่อจะได้รับการยกย่องจากเพื่อน/อาจารย์/ผู้ปกครอง					
12. ข้าพเจ้าฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ให้เป็นเลิศ เพื่อให้เพื่อนและอาจารย์เชื่อถือในตัวข้าพเจ้า					
13. ข้าพเจ้ากล้าที่จะเป็นผู้นำตัดสินใจในเรื่องที่เร่งด่วนได้เป็นอย่างดี					
14. ข้าพเจ้ายินดีเป็นตัวแทนห้องในการประสานงานกับอาจารย์					

<u>ตอนที่ 3</u> การมุ่งอนาคตของนักศึกษา

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน เพื่อจะได้ทำงานในตำแหน่งที่ดีในอนาคต					
2. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของข้าพเจ้าได้					
3. ข้าพเจ้าพยายามฝึกฝนตนเองให้มีความเก่งในเรื่องวิชาการเพื่อจะได้มีงานทำทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา					
4. ข้าพเจ้าคิดไว้แล้วว่าควรจะประกอบอาชีพอะไรในอนาคต					
5. ข้าพเจ้าต้องการเรียนสูงๆเพื่อให้มีงานทำที่ดีในอนาคต					
6. ข้าพเจ้าจัดตารางการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					
7. ข้าพเจ้าเรียนอ่อนวิชาใด ข้าพเจ้าจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้น					
8. ข้าพเจ้าทำปฏิทินการเรียนและการทำกิจกรรมส่วนตัวเพื่อให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย					
9. ข้าพเจ้าจัดระบบการเรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด					
10. ข้าพเจ้าไม่ชอบอ่านหนังสือไว้ล่วงหน้า					
11. ข้าพเจ้าจะงดดูรายการโทรทัศน์ที่ชอบ แม้เป็นช่วงเวลาสอบ					
12. เมื่อเพื่อนชักชวนไปเที่ยว ข้าพเจ้ามักจะไม่ปฏิเสธแม้จะเป็นช่วงเวลาสอบ					
13. ข้าพเจ้าจะไม่ไปชมการแสดงกลางคืนที่ข้าพเจ้าชอบถ้าพรุ่งนี้มีเรียนตอนเช้า					
14. แม้การบ้านจะยาก แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ยอมลอกเพื่อน					

<u>ตอนที่ 4</u> ความรับผิดชอบของนักศึกษา

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าส่งงานทุกชิ้นที่ได้รับมอบหมาย					
2. ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเอง					
3. ข้าพเจ้าเข้าเรียนทุกวิชา					
4. ข้าพเจ้าใส่ชุดนักศึกษาถูกระเบียบของสถาบัน					
5. ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานของครอบครัวอย่างเต็มความสามารถ					
6. ข้าพเจ้าช่วยดูแลเมื่อมีผู้ป่วยในบ้าน					
7. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน ตามความมุ่งหวังของผู้ปกครอง					
8. ข้าพเจ้ากลับบ้านตามเวลาที่สัญญาไว้กับผู้ปกครอง					
9. ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นคนดีเพื่อให้ครอบครัวมีความภูมิใจ					
10. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำพูดที่สัญญาไว้กับเพื่อน					
11.ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสถาบัน					
12. เมื่อพบสิ่งของที่ไม่ใช่ของข้าพเจ้าๆจะนำไปประกาศหาเจ้าของ					
13. ข้าพเจ้าเก็บอุปกรณ์การเรียนช่วยอาจารย์					

<u>ตอนที่ 5</u> ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษา

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อเพื่อนเกิดปัญหาข้าพเจ้าคอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษา					
2. ข้าพเจ้าสามารถขอคำปรึกษาจากเพื่อนได้ทุกเรื่อง					
3. เพื่อนชอบช่วยเหลืองานข้าพเจ้า					
4. ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทในห้องหลายคน					
5. ข้าพเจ้าร่วมทำกิจกรรมทุกอย่างกับเพื่อน 6. เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจะรีบช่วยทันที					
7. ข้าพเจ้าเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์					
8. อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำเมื่อข้าพเจ้าและเพื่อนมีปัญหา					
9. อาจารย์ให้ความเอาใจใส่และห่วงใยข้าพเจ้าและเพื่อน					
10. สมาชิกในครอบครัวยินดีที่จะรับฟังเหตุผลจากข้าพเจ้าเมื่อกระทำผิด					
11. สมาชิกในครอบครัวให้อิสระในการตัดสินใจเรื่องส่วนตัว					
12. เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต ข้าพเจ้าสามารถขอคำปรึกษาจากสมาชิกในครอบครัว					
13. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนข้าพเจ้าเรื่องการเรียน					
14. สมาชิกในครอบครัวมักทะเลาะกัน					

<u>ตอนที่ 6</u> บรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อความ	ระดับความจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้ามักตอบข้อซักถามของอาจารย์					
2. เมื่อเพื่อนออกไปรายงานหน้าชั้น ข้าพเจ้ามักจะซักถามเพื่อน					
3. ในชั่วโมงเรียนข้าพเจ้าและเพื่อนจะถกปัญหาร่วมกันกับอาจารย์					
4. ข้าพเจ้าจะแสดงความเป็นมิตรกับเพื่อนทุกคน					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมกับเพื่อน					
6. แม้จะความคิดเห็นไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าก็ไม่คิดโกรธเพื่อน					
7 อาจารย์ให้อภัยแม้ข้าพเจ้าและเพื่อนจะทำผิด					
8. ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานเพื่อจะได้คะแนนสูงกว่าเพื่อน					
9. ข้าพเจ้าเสียใจหากได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน					
10. ข้าพเจ้าจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ชนะเพื่อนกลุ่มอื่น					
11. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน					
12. ข้าพเจ้าเขียนสมุดบันทึกอย่างเป็นระเบียบ					
13. เมื่ออาจารย์มอบหมายงาน ข้าพเจ้าทำตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพ					
14. ข้าพเจ้าจะไม่ใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารในชั่วโมงเรียน					
15. อาจารย์ให้คำชมเชยเมื่อข้าพเจ้าตอบคำถามถูก					
16. อาจารย์ตักเตือนและให้อภัยเมื่อข้าพเจ้า/เพื่อนทำผิด					
17. อาจารย์ใช้กิจกรรมการสอนที่สนุกสนาน					
18. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย					
19. ข้าพเจ้าไม่นำการบ้านรายวิชาอื่นมาทำในชั่วโมงเรียน					
20. ข้าพเจ้าจะไม่ถามนอกเรื่องที่เรียน					
21. อาจารย์มอบหมายงานและให้ส่งในชั่วโมงเรียนนั้นทันที					
22. อาจารย์มักจะถามความก้าวของงานที่ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าและเพื่อนปฏิบัติ					

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อที่	แรงจูงใจในการศึกษา	การมุ่งอนาคต	ความรับผิดชอบ	ความสัมพันธ์ทางสังคม	บรรยากาศในชั้นเรียน
1	.470	.440	.528	.386	.473
2	.432	.385	.333	.629	.445
3	.288	.541	.479	.580	.290
4	.475	.639	.478	.705	.291
5	.606	.580	.422	.442	.294
6	.354	.463	.582	.605	.626
7	.477	.634	.541	.552	.533
8	.592	.677	.446	.615	.612
9	.387	.599	.499	.621	.633
10	.597	.579	.575	.470	.415
11	.538	.470	.507	.488	.603
12	.485	.442	.523	.497	.395
13	.622	.390	.598	.528	.451
14	.449	.481		.376	.482
15					.445
16					.458
17					.562
18					.693
19					.447
20					.480
21					.475
22					.492

$r_{\text{ตาราง (df = 48)}} = 0.273$

ตาราง 21 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัด	ความเชื่อมั่น
แรงจูงใจในการศึกษา	0.84
การมุ่งอนาคต	0.87
ความรับผิดชอบ	0.84
ความสัมพันธ์ทางสังคม	0.87
บรรยากาศในชั้นเรียน	0.89

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางศุภรินทร์ วงชารี

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2518

สถานที่เกิด อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 632 หมู่ 8 ตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โทรศัพท์ 043-711254 043-721528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2548 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายประวิทย์ หวานขม

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

สถานที่เกิด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 15 หมู่ 4 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอไผ่ จังหวัดขอนแก่น 44000

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม โทรศัพท์ 043-711254 043-721528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏเลย
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2555	กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) ภาษาอังกฤษและศิลปะทางภาษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางกรรณิกา พิเคราะห์ฤกษ์

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2498

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 84/15 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โทรศัพท์ 043-711254 043-721528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535 ศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป วิทยาลัยครูมหาสารคาม